BONDIA® ARUBA
Diasabra 28 di Juni 2025 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

E

Kico supervision…
A trece pa nos…?

Pagina 5

AWE!! Edicion di Aruba Vandaag inclui...

Grupo di mayor ta trece dilanti puntonan di preocupacion tocante maneho di directiva actual di Colegio Arubano

Pagina 4

- **Otmar Oduber (PPA) ta urgi gobierno di Aruba tuma decision tocante edificio di KIA**
  Pagina 2
- **Entrante 1 di juli KPA ta cuminsa cu e proyecto piloto di bodycams**
  Pagina 3
- **Minister di Finanzas a discuti implementacion di Rijkswet riba supervision financiero cu CAft**
  Pagina 6

Grupo di experto di WHO no por haya contesta definitivo tocante con COVID-19 a cuminsa

Pagina 7

Pagina 8

Corsou su agenda di reforma ta haciendo progreso limita segun advertencia di rapport

Mexico: Fiscal na Jalisco a haya 34 curpa den graf masal

Pagina 10

DRUNKEN BURGER
CRAVING THE BEST BURGER ON THE ISLAND?
SCAN CODE FOR MENU

J.E. Irausquin Blvd 384-A. Reservations: (+297) 699-5090. WWW.DRUNKENBURGER.COM

BONDIA ARUBA

Parlamento a vota contra

Otmar Oduber (PPA) ta urgi gobierno di Aruba tuma decision tocante edificio di KIA

E siman aki, parlamentario y lider di fraccion PPA, Otmar Oduber a comparti un mocion cu el a entrega den Parlamento na maart, den cual ta urgi gobierno di Aruba pa "pa denter di un periodo di 6 luna tuma un decision definitivo riba un edificio y infrastructura nobo pa KIA."

Oduber a presenta e mocion durante e reunion publico no. 14 dia 28 di maart ultimo, cu tabata trata e aprobacion di presupuesto 2025 pa e ministerionan di gobierno.

Den e mocion, Oduber ta detaya e cantidad di reto y problema cu actualmente ta afecta e Centro Coreccional di Aruba, KIA.

"Segun diferente rapport internacional, e estado di e edificio di Korrectie Instituut Aruba y e infrastructura relaciona cu utilidad, ICT, sistema di seguridad y vigilancia ta sumamente deplorabel," e mocion ta bisa, agregando cu "e estado deplorabel di e edificio en general no ta salvaguardia ni promove calidad di ambiente di trabou pa e empleadonan ni e calidad di e condicionnan di estadia pa e detenidonan."

Segun Oduber, den ambos caso por conclui cu di ningun manera e edificio en cuestion ta cumpli cu e exigencianan legal y otro reglanan, manera di seguridad.

Tambe ta nota cu e estado deplorabel di e edificio en general no ta duna espacio mas pa mantene un sistema di regimen basico responsabel, cu ta necesario pa separa gruponan specifico di detenido (detenido pa motibo di seguridad of psicologicamente vulnerabel, detenido sentencia of cu ainda nota sentencia) for di otro.

Segun Oduber a detaya, ministerio di Asuntonan Interno y di Relacion den Reino Hulandes tin un suma disponibel cu ta parti di e gastonan total pa e trabou di renobacion urgente di KIA. "Renobacion di e edificio actual ta sumamente urgente, pero e decision denter di e prome 6 luna di 2025 pa un edificio nobo ta inevitabel," segun Oduber.

STATEN VAN ARUBA
STEMMING

AGENDAPUNT: I. Ontwerp landsverordening tot vaststelling van de begrotingen van de ministeries van het Land voor het dienstjaar 2025 (Landsbegroting 2025) (IS/1073/23-24, dd. 29 augustus 2024) (ZJ 2023-2024-1018)

VERGADERING NO: 14 D.D. 28 MAART 2025 (voortzetting)

MOTIE NO. 9 FRACTIE-PPA

		VOOR	TEGEN
1.	A.M. Sneek		✓
2.	J.J. Arends-Reyes		✓
3.	C.A. Bermudez		✓
4.	ing. M.E. de Meza		✓
5.	S.A.F. Fernandez-Acosta		✓
6.	J.P. Hart		✓
7.	C.E. Heyliger		✓
8.	S.D. Sevinger		✓
9.	O.S. Thomasia		✓
10.	E.J.H. Croes	—	
11.	mr. X.J. Maduro	—	
12.	D.P. Oduber, B.Ec.	—	
13.	H.W.G. Tevreden, B.Sc.	—	
14.	R.G.C. Tjon, MBA	—	
15.	S.M. Tromp-Lee, B.Ec.	—	
16.	mr. E.G.A. Vrolijk	—	
17.	mr. E.C. Wever-Croes	—	
18.	G.M. Goeloe		✓
19.	R.V. Lindor		✓
20.	M.S.F. Wever		✓
21.	O.E. Oduber, BSc.	✓	
	UITSLAG STEMMING	VOOR: 1	TEGEN: 12

HOOFDELIJKE STEMMING: Met 1 stem voor en 12 stemmen tegen wordt motie 9 verworpen.

Ademas, Oduber a nota cu "no tin suficiente personal den e unidad/seccion cu ta percura pa mantencion chikito di e edificio di KIA, cu tin consecuencia cu e edificio y infrastructura ta keda bira mas deplorabel." Tambe tin un escasez enorme y structural di personal (entre 73% pa den Dienst Gevangeniswezen Aruba (DGWA) cu pa basta aña a sa di empeora te yega na e extremo cu hasta e ta menasa e seguridad di e personal y di e detenidonan.

Oduber tambe a resalta e falta di personal den KIA. El a nota cu e cantidad di personal di DGWA y KIA ta leu di cumpli cu normanan internacional y ta hopi menos compara cu e situacion na Curaçao y Boneiro, y e escasez enorme y structural di personal di DGWA y KIA ta pone un presion hopi halto riba e personal cu tin cu percura pa e operacion di KIA diariamente, loke ta causa cu nan tin cu traha overtime constantemente pa vigila e detenidonan y no ta keda tempo pa duna atencion, cuido y tratamento na e detenidonan. E escasez enorme y structural di e personal di DGWA y KIA ta causa cu e personal structuralmente ta sobrecarga ("overbelast") door di ta traha overtime y no ta sosega suficientemente. Consecuentemente, e ta causa cansancio fisico y mental, aumento den "ziekmelding" y deterioracion den e bida di famia y e bida social. Ademas, e escasez enorme y structural di personal di DGWA y KIA ta obstaculisa proyectonan importante pa e detenidonan, specialmente e hobennan, pa nan proceso di reintegracion y resocialisacion den e comunidad. "Debi na e situacion sumamente deplorabel di e edificio y e escasez enorme y structural di personal di DGWA y KIA no ta traha obhetivamente, structuralmente ni efectivamente na resocialisacion y reintegracion di e detenidonan cu por limita esnan cu sali for di KIA bira recidivista," segun e mocion.

Basa riba tur e puntonan aki, e mocion ta urgi gobierno di Aruba "pa denter di un periodo di 6 luna tuma un decision definitivo riba e un edificio y infrastructura nobo pa KIA y percura pa e fondonan necesario pa diseño di esaki."

Tambe ta urgi gobierno pa "den e presupuesto di 2025 aumenta e post di mantencion pa cubri e gastonan necesario di renobacion cu ta urgente y indispensabel y otro gastonan riba aparato electronico di vigilancia."

Otro punto cu ta urgi gobierno den e mocion ta "pa ehecuta den colaboracion cu instancianan relevante y programanan pa resocialisacion y reintegracion di detenidonan bira realidad" y "pa ehecuta programanan pa e detenidonan por ta activamente pa por lo o menos 4 ora na actividadnan (lesnan di planta mata, maneho di negoshi chikito, etc) cu ta yuda nan pa reintegra den sociedad, pa ehecuta programanan pa e detenidonan hoben por haya structuralmente debido atencion y cuido, segun nan necesidad (op maat), for di e profesionalnan specialisa (psicologonan, psikiatra, y pa ehecuta programanan pa e detenidonan hoben tambe por haya acceso na actividadnan (lesnan di planta mata, maneho di negoshi chikito, etc) cu ta yuda nan pa reintegra den sociedad."

Ademas, ta urgi pa "denter di 3 luna percura pa e "Landsverordening penitentiaire beginselen" ABZOOS no.75 y e "lnvoeringsverordening Landsverordening penitentiaire beginselen" AB 2016 no. 60 bay na vigor via un "landsbesluit" y tambe pa e comision stipula den capitulo di dicho ley wordo forma y e miembronan wordo nombra; ff pa denter di 3 luna desaroya un plan (plan van aanpak) pa reforsa structuralmente e personal di DGWA y KIA (recluta), percura pa inversion structural den e personal (training y salud) pa por cumpli cu normanan internacional."

E mocion a conta cu sosten di diferente parlamentario, cu a firma riba esaki.

Parlamentarionan di AVP, Marlon Sneek, Jennifer Arends-Reyes, Carlos Bermudez, Mike de Meza, Sonaly Fernandez-Acosta, John Hart, Cliffort Heyliger, Stephanie Sevinger y Otami Thomasia a vota contra e mocion.

Parlamentarionan di MEP, Endy Croes, Xiomara Maduro, Dangui Oduber, Hendrik Tevreden, Rocco Tjon, Shailiny Trom-Lee, Edgard Vrolijk y Evelyn Wever-Croes a vota nulo.

Parlamentarionan di Futuro, Gino Goeloe, Ruthlyn Lindor y Muzanine Wever tambe a vota contra.

E unico parlamentario cu a vota na fabor, tabata Sr. Otmar Oduber di PPA.

Asina e resultado tabata 12 voto contra, y un voto na fabor, cu consecuencia cu no a adopta e mocion.

Entrante 1 di juli KPA ta cuminsa cu e proyecto piloto di bodycams

Despues di un sesion di pregunta den Parlamento di Aruba, caminda minister di Husticia, Sr. Arthur Dowers (AVP) a comparti informacion tocante e proyecto di bodycam pa Cuerpo Policial di Aruba, parlamentario di fraccion MEP, Rocco Tjon, a tene un conferencia di prensa pa duna un splicacion elabora tocante e proyecto piloto, cu lo inicia den luna di juli.

Durante e conferencia di prensa parlamentario Tjon a splica cu ora cu a bin cu e proyecto di bodycams, e meta principal tabata pa sigura e seguridad di e agente policial y a dicidi pa introduci esaki a traves di un proyecto piloto. El a sigui splica cu despues nan a hiba diferente combersacion cu sindicato di polis, y consecuentemente e intencion tabata pa e proyecto piloto mustra kico ta e balor agrega di e bodycams aki y a base di esaki tuma un decision si ta scoge pa implementa e bodycams den full Cuerpo Policial.

Tjon a indica cu tin 32 bodycam cumpra, cu ta locual e mes acorda tempo e tabata minister di Husticia. El a remarca cu loke a percura cu a tuma mas tempo pa cuminsa cu e proyecto piloto ta debi na dos aspecto pa loke ta trata legislacion

El a enfatisa cu e proyecto no ta consisti di simplemente cu e polis ta bisti e bodycam y e ta cuminsa cana cune, pero tin diferente rekisito cu KPA den e caso aki lo mester cumpli cune. Pa loke ta trata e imagen, mester defini ki ora por usa nan ki ora no, con ta warda e imagennan aki y hopi importante tambe con ta distribui e imagennan aki, y con ta deshaci di e imagennan aki.

"Esaki ta aspectonan cu ainda tabata den preparacion y mi a compronde en todo caso cu otro luna juli e proyecto aki ta inicia tambe," e parlamentario a subraya.

Pa loke ta trata e uso di e bodycams, parlamentario Tjon a splica cu e agentenan policial por usa e bodycam tur caminda, pero loke ta importante ta cu e agente policial mester anuncia y pueblo mester sa cu e polis tin un bodycam bisti y mester sa cu e ta cendi tambe.

Na mesun momento Tjon a remarca cu e bodycam no ta solucion pa tur problema di mundo. El a enfatisa cu e bodycam t'ey pa dos motibo principal: aumenta e seguridad pa e agente policial y percura tambe pa ora algo sucede tin material di biaha cu por mustra si loke un persona involucra den un incidente cu e polis ta bisa ta berdad, of si loke e polis ta bisa ta berdad. Esaki, el a indica, ta tambe loke tur investigacion riba e parti ey ta mustra y ta loke ta e balor agrega di henter e proyecto di bodycams.

"Esey ta e motibo eigenlijk cu a bin cu bodycams, no pa mas castigo, no pa evita incidentenan, absolutamente cu no," el a subraya.

E parlamentario a menciona cu loke a bin a sali na cla den investigacionnan na por ehempel Merca den e caso aki ta cu kehonan entrega contra polis a baha drasticamente pasobra tabatin un tendencia cu hopi keho falso tabata ser entrega, pero una bes cu un ciudadano sa cu e polis tin bodycam bisti, esey no ta sucede mas.

Pa loke ta trata e proyecto di camara di seguridad rond di e isla, parlamentario Tjon a splica cu tur cos cu a ser aproba ta consisti di diferente fase. El a menciona cu tin por ehempel e parti di area di hotel cu ya tabata full ehecuta y tabatin e area di San Nicolas. El a sigui splica cu tin 40 punto strategico rond di Aruba, cual tabata e proyecto cu a bay via ELMAR y Setar tabata encarga cu ehecucion di e area di hotel y aworaki ta trahando riba e proyecto na Oranjestad cu ta uno cu e gabinete anterior a bay laga atras aproba caba.

Pa loke ta e legislacion pa e proyecto aki, el a splica cu den su concepto e ley ta completamente den orden pa por haci uso di camara. El a indica cu tin borchinan cu ta anuncia cu ta drenta den un area caminda tin vigilancia di camara. Y pa loke ta trata bodycams, el a menciona cu el a scucha minister di Husticia Arthur Dowers duna un declaracion di esaki y indica cu den su concepto tambe e ley ta acapara esaki.

Ayera mainta mediante un comunicado di prensa Cuerpo Policial Aruba (KPA) a anuncia cu e proyecto di bodycams en berdad ta cla pa inicia dia 1 di juli. "Nos ta scucha nos comunidad y hunto cu avancenan tecnologico nos organisacion ta den pleno desaroyo pa ehecuta proyecto nan nobo cu ta encera cambionan grandi tanto pa nos di Cuerpo Policial Aruba y nos comunidad," KPA a indica.

Segun e organisacion bou mando di altocomisario Arnhem e vision ta pa desaroya e agentenan policial como tambe parti di digitalisacion cu enfoke riba tecnologia. Den e cuadro aki KPA tin diferente proyecto den tapara y cu ta andando manera radio di polis nobo y moderno, computernan nobo, radarkamer, proyecto di camara rond Aruba, proyecto di computer den patruya policial, tecnologia pa combati crimen, entre otro.

"E meta y vision di KPA ta inverti den nos profesionalismo. E siguiente fase aki ta un stap grandi pa nos di Cuerpo Policial Aruba cu introduccion di e proyecto piloto di bodycams entrante 1 juli 2025," KPA a anuncia.

Den e comunicado nan ta splica cu estudionan a demostra cu bodycams ta contribui na transparencia, seguridad y profesionalismo. E puntonan aki, KPA a enfatisa, ta cuadra cu e pensamento di e organisacion policial, cu tin como meta fortalece transparencia y profesionalismo cu ta aumenta e seguridad pa e comunidad y agentenan policial.

KPA a ratifica cu e proyecto aki ta uno piloto den cual polis uniforma lo cuminsa usa e bodycams y por usa e bodycams na cualkier momento den nan ehecucion di nan trabou. E agentenan policial a haya tambe presentacion di e procedura con pa atende cu e bodycams.

Pa loke ta e maneho di imagennan di bodycams KPA a enfatisa cu tin regla y procedura na luga conhuntamente cu Ministerio Publico. No por divulga of mira imagen sin cu tin autorisacion pa cu esaki y esaki ta conta tambe Cuerpo Policial Aruba pa asina brinda e transparencia y seguridad.

"Bodycams por trece desafio pa nos comunidad y cu tempo nos por custumbra cu esaki. Hunto nos ta dal un stap dilanti cu e bodycams tanto pa nos comunidad y agente policial. Den region y Aruba ta sigui crece y bira profesional. Nos tambe kier crece hunto door di inverti den e confiansa entre polis y comunidad," KPA a subraya.

Nan ta pidi investigacion:

Grupo di mayor ta trece dilanti puntonan di preocupacion tocante maneho di directiva actual di Colegio Arubano

Recientemente na mesa di redaccion di Bon Dia Aruba a yega un carta anonimo di parti di un grupo di mayor di Colegio Arubano den cual nan ta presenta diferente punto di preocupacion tocante e maneho y situacion actual di e scol. E grupo di mayor ta hopi preocupa y ta pidi entre otro un investigacion riba e maneho di e directiva actual di e scol.

E grupo di mayor di studiantenan di Colegio Arubano HAVO/VWO a expresa den nan carta cu nan sinti hopi preocupa cu e rumbo cu e scol a y ta tuma durante e ultimo añanan. Nan ta indica cu varios di nan mes ta ex-studiantenan di e scol, y tin un lazo profundo emocional cu e institucion. Pero lamentablemente, e situacion actual ta motiva nan pa haci un yamado urgente pa atencion y accion pa e situacion cu tin na e scol.

Manera ta conoci Sr. Tim Croes a entrega su retiro como rector di Colegio Arubano y desde januari di e aña aki e scol no tin un rector nobo. E grupo di mayor ta indica den nan carta cu, segun nan a compronde, no tabatin aplicacion oficial pa e cargo di rector, y e percepcion ta cu e directiva no ta mustrando boluntad pa hiba e scol den un direccion claro, cual ta un aspecto hopi preocupante pa e mayornan.

"Nos ta sinti cu e falta di stabilidad y direccion tin un impacto directo riba e calidad di enseñansa y riba e bienestar di e empleadonan y alumnonan," nan a enfatisa den nan carta.

Otro punto di preocupacion cu e grupo di mayor a trece dilanti ta cu for di dialogo cu docente actual y anterior, nan a tende cu tin un ambiente laboral carga y poco respeta. Nan ta splica cu e manera di liderazgo ta ser describi manera autoritario y falta di respet, cu ta provoca cu empleadonan ta sinti cu nan no ta ser balora, y cu hopi ta considera sali for di e scol.

Ademas nan ta indica cu candidatonan cu ta capacita y motiva a ser rechasa, mientras cu aparentemente e directiva ta faborece personanan cercano — cu relacion familiar, personal of profesional — pa keda den puestonan clave.

"E falta di transparencia den seleccion y nombramento ta alimenta e impresion cu nos ta deal cu un sistema di "friends and family", caminda contacto personal ta conta mas cu experiencia y compromiso cu educacion. Esaki ta pone e futuro di e scol na riesgo, y ta debilita confiansa di mayornan, docente y studiante," nan a enfatisa.

E grupo di mayor ta menciona den nan carta cu segun nan a compronde varios miembro cu forma parti di e directiva di Colegio Arubano tambe ta dirigi un otro fundacion escolar. Nan ta cuestiona si e dobel rol aki no ta crea un conflicto di interes y si esey no ta compromete transparencia y imparcialidad den manehonan clave.

E mayornan ta pidi un investigacion serio pa evalua e rol di esnan cu ta tin diferente puesto den diferente institucionnan educativo ya cu nan ta considera cu cada institucion educativo mester tin liderazgo cu ta presente, transparente y compromete 100% cu e bienestar di e scol specifico.

E grupo di mayor aki a indica cu nan purba papia cu instancianan manera Obispado y Ministerio di Enseñansa, pero te awor no a tuma medida concreto of logra drenta den contacto. Esaki ta conduci cu nan ta considera di cambia nan studiantenan di scol, algo cu ta tristo pa nan mirando cu varios di nan mes a gradua for di e scol aki. "Si e institucion no ta proteha nos muchanan, nos como mayornan mester tuma responsabilidad," nan a subraya.

E grupo di mayor aki ta haci yamado pa un investigacion independiente riba e maneho di e directiva actual; transparencia den proceso di seleccion di un director nobo; un evaluacion riba e ambiente laboral den scol; y esfuerso urgente pa restaura confiansa y integridad den enseñansa.

Bon Dia Aruba a tuma contacto cu un representante na Colegio Aruba pa dirigi algun pregunta relaciona na e puntonan di preocupacion cu e grupo di mayor aki ta trece dilanti den nan carta, pero no a logra haya contacto cu un persona, particularmente considerando cu no tin un rector y no tin un persona ken directamente lo por contesta pregunta y aclaria e situacion.
Bon Dia Aruba a manda pregunta pa minister di Enseñansa, Gerlien Croes. A puntra e mandatario si e ta na altura di e situacion na Colegio Arubano y e preocupacion di varios mayor relaciona cu e maneho y rumbo di e scol. A puntra tambe si den caso cu e ta na altura, si gobierno por of tin planea pa tuma pasonan pa mehora e situacion na e scol. Pero te na momento di cierre di nos edicion no a logra haya un contesta.

Esaki no ta prome biaha cu mayornan di studiantenan di Colegio Arubano ta expresa nan preocupacion pa situacionnan cu ta sucede na e scol. Den luna di februari un email anonimo, firma pa un mayor preocupa, a yega mesa di redaccion di Bon Dia Aruba , den cual e mayor a trece dilanti un situacion cu lo mester a sucede na comiendo di aña, riba dia di parada di fakkel pa ta exacto. Segun e mayor aki a splica, e maestro di inicialnan B.F., lo a mishi/fula inadecuadamente cu un studiante.

E mayor a splica den e email cu e maestro aki ainda ta trahando na Colegio Arubano y cu no ta mira cu ta haci algo pa defende e alumnonan. Ademas a agrega cu e mesun maestro aki ta forma parti di un grupo di e scol cu lo ta biahando pa Hulanda pronto y esaki ta algo cu e, cu algun otro mayor, no ta di acuerdo cune.

Den un combersacion cu SMOA, stichting encarga cu Colegio Arubano, a splica cu di nan banda a haci investigacion y basa riba e resultadonan di dicho investigacion a duna e maestro aki e castigo cu nan a mira ta adecua, cual tabata un schorsing y warning cu ta contene medidanan estricto cu e maestro mester atende su mes na dje.

SMOA a splica cu primeramente e suceso cu ta trece dilanti no a sucede na scol, tabata pafo di scol. Ademas resultadonan di e investigacion ta indica cu ta trata di un grupo di amigo cu a dicidi cu bay hunto fakkel. Pa e motibo aki nan a tuma e medida di duna e maestro un schorsing y un warning y no retira e maestro.

Igualmente den pasado tin diferente otro situacionnan caminda cu conflictonan interno ta sali na luz y ta pone e institucion den un spotlight negativo. Conflictonan di e naturalesa aki ta daña ambiente na scol y ta afecta productividad di docente y alumno.

1. Un investigacion independiente riba e manejo di e directiva actual.
2. Transparencia den proceso di seleccion di un director nobo.
3. Un evaluacion riba e ambiente laboral den scol.
4. Esfuerso urgente pa restaura confianza y integridad den enseñansa.

Nos ta pidi cu e voz di e mayornan wordo scucha. Nos ta defende un scol fuerte, justo y inspiradó — pa tur studiante, docente y comunidad.

Firmá:
Un grupo di mayornan preokupá
Juni 2025 – Aruba

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V.
Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica
di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

BON DIA ARUBA ta un corant redacta y imprimi na Aruba y ta obenibel di dialuna te cu diasabra. Ningun contenido por wordo reproduci sin permiso di editor.

Editorial

Kico supervision… A trece pa nos…?

Den un edicion reciente nos a publica tocante e critica di e parlamentario di partido PPA riba e colegio supervisor CAft. Nos ta di acuerdo cu e la trece e topico di consecuencia di e intensificacion di e supervision financiero di Reino durante e crisis di Covid.Esaki sigur ta comparti pa bastante hende, pero ta refleha solamente parti di loke a transcuri den e añanan anterior.

En principio e hechonan di e tempo ey, aña 2020, ta mustra na fabor di su interpretacion di e situacion, pero tabatin algo mas. No tabatin cierto mal intencion di banda Hulandes, y tampoco di e colegio di supervision CAft, pa haci daño na Aruba, segun nos opinion. E reaccion Hulandes den e crisis, na momento cu Aruba y e otro islanan tabatin mester ayudo urgente, nan a duna esey. Pero tambe tabata inimaginable cu Hulanda ta sinta papia tocante e ayudo necesario y no ta bisa nada tocante e situacion financiero malo cu Aruba tabata aden caba, sin e crisis cu a bin 'corona obra'. Gobierno di Reino, domina pa gobierno Hulandes, lo tabata un mal protector di interes di e islanan si nan a simplemente duna e islanan tur ayudo necesario, sin ningun gesto en cambio pa haya un compromiso pa cambio positivo den e mal maneho cu nos isla tabata hiba pa varios aña, loke a contribui grandemente na e situacion financiero critico cu a conduci na e intervencion Hulandes na 2014 y 2015. Eparlamentario mes tabata ministro durante e gabinete 2009 – 2013 y parcialmente e siguiente gabinete tambe, cu a para na cuna di e abismo financiero cu a conduci na e intervencion Hulandes.

Y kico tabata e situacion na 2020? Cu realmente e avancenan proyecta riba tereno di mehoracion di e maneho financiero no tabata di gaba. Cambio di gobierno na 2017 a resulta den un proceso dificil di negociacion, cu a resulta den un protocol, cu na algun ocasion clave a topa cu intento di sabotahe den parlamento, evitando modificacion di e ley di supervision financiero segun e acuerdo di e protocol. Esey tabata e ambiente na 2019, y poco despues Covid a asalta nos. Anto ta haya straño cu Hulanda, mejor dicho gobierno di Reino, ta bisa: "Shonnan, nos ta yuda, pero nos kier pa boso asumi responsabilidad tambe. Cu e crisis a gara boso na mal momento ta pasobra boso no ta prepara di ningun manera pa cualkier crisis." Inmediatamente nan insistencia den kier mira accion di banda di Aruba pa mehora gobernacion, no pa bon di e politiconan mes, sino pa bienestar general, ta topa cu resistencia fuerte. Den cierto caso e resistencia tabata hustifica, manera den e asunto di recorte den presupuesto di AZV, cu no tabata na beneficio di pueblo. Sin embargo, mester reconoce cu e resistencia a bira mas general, hasta di tal forma cu cinco aña despues di e promer acuerdo, ainda nos no ta mira mucho di e reformanan cu nos politiconan tin tanto aña ta delibera cu Hulanda. Loke a bira obvio ta cu hopi politico sa masha bon kico ta nan propio interes y kico ta interes general, pero semper ta pone e interes propio como prioridady ta scoge un tipo di 'delay tactics' ora ta trata di reforma cu cual nan mester bay di acuerdo pa vista publico, pero nan actuacion despues ta mustra cu realmente, si ta pa nan, e reformanan ey por wel di keda sin implementacion.Loke nan no ta haci ta bisa e Hulandesnan den nan cara cu nan no ta apoya e reformanan, e rumbo ey nan no kier tuma.

Kico tur esey ta significa pa nos situacion awe? Nos no sa si e politiconan ta lesa e reportahe di ehecucion di e Landspakket, pa mira con poco poco e asuntonan aki, cu cual supuestamente mayoria di politico ta di acuerdo, ta move a traves di tempo. Ban tuma por ehemplo e reforma fiscal, cu a keda pega riba un di e asuntonan clave: e introduccion di BTW. Nos ta tende politico ta conta pueblo cu esey lo ta un bon idea, pasobra e ta e mihor instrumento contra inflacion? Contrario na e BBO, cu acumulacion di porcentahe den cada link di e cadena comercial?Nos ta tende o mira politico ta cuestiona gobierno riba e avance, o mas bien e falta di avance den e reformanan aki? No, talvez hopi ta considera esey mas bien 'mahamento' di e Hulandesnan, cu publicamente bo ta obliga di alaba como tremendo idea, basta bo no mester yega na implementa?

Por ultimo, pakico ataca e 'mensahero' den e asunto aki? Ta gobierno di Reino a institui e organo supervisor, cu ta nan consehero y di gobierno di Aruba tambe, gusta o laga. Nan papel no ta pa cera amistad, sino duna nan opinion profesional. Esey ta habri caminda pa debate, pasobra no semper nan tin razon. Pero esun cu ta desea di critica mester bin cu argumento bon sustenta pa hecho concreto. Ademas, laga nos papia di kico supervision financiero a trece. Antes, te cu e supervision a cuminza, nos apenas tabata haya cifra di operacion financiero gubernamental pa mira. Sinta warda henter aña riba dato sumario no ta suficiente mas den e era actual. Unda nos lo ta sin e informe trimestral cu gobierno ta obliga di traha? A dura basta tempo pa nos libera di e intentonan gubernamental pa no duna parlamentario inmediatamente e reportenan aki, cu ta e mihor aporte na e famoso 'transparencia' cu nos a mira te awe.

BONDIA ARUBA

Guiando e Caminda pa Dilanti:

Introduciendo e Rector nobo di Universidad di Aruba

Universidad di Aruba a nombra Sue-Ann Lee como e proximo Rector di Universidad di Aruba, efectivo 1 di juli, 2025. Un Arubiano, Sue-Ann Lee tin 19 luna ta comparti e funcion di Rector Interino y tin 3 aña como decano di e facultad "Hospitality and Tourism Management Studies" na Universidad di Aruba (UA).

E la cuminsa su carera den turismo y mercadeo y despues di varios aña di experiencia a dicidi di drenta e sector di educacion como Lector Academico na UA. Cu su experticio den industria di turismo e la contribui pa varios aña na e educacion den e facultad y na 2022 a logra e posicion di Decano.

Den su tarea nobo como Rector, Sue-Ann Lee ta trece liderazgo, experiencia, y un pasion grandi pa avance den conocemento, innovacion y conexion cu e comunidad. Su mision lo ta pa excelencia academico, crecemento inclusivo y pa fortifica e impacto di e Universidad localmente y globalmente.

Minister di Finanzas a discuti implementacion di Rijkswet riba supervision financiero cu CAft

Minister di Finanzas y Asunto Economico, Geoffrey Wever (Futuro) a reuni cu presidente Sra. Lidewijde Ongering y secretario Sr. Han van Midden di Colegio di Supervision Financiero Aruba (CAft) riba temanan di sumo importancia pa finanzas publico di Aruba.

Durante e reunion a elabora riba e trayecto pa e prome presupuesto complementario 2025 cu lo ser trata pa Parlamento. Tambe a elabora riba preparacion di e presupuesto 2026 cu pronto lo keda entrega na Raad van Advies y despues na Parlamento di Aruba. Riba ambos CAft a duna su conseho y recomendacionnan. Ambos presupuesto ta cumpli cu e norma presupuestario manera ley ta prescribi.

Como parti di e ciclo presupuestario, minister Geoffrey Wever a elabora riba entrega di e jaarrekening di Pais Aruba pa asina minimalisa e retraso di entrega den esaki. Tambe a intercambia opinionnan riba e uso di schatkistpapieren y implementacion di e rijkswet riba supervision financiero. Durante e reunion aki tambe a trata e preocupacion di CAft riba e riesgonan di AWSS NV cu a wordo lanta den 2024, segun un comunicado di gobierno.

Dialogo continuo cu CAft ta forma un parti integral di e maneho financiero di Aruba. Conseho y recomendacionnan di CAft riba finanzas publico ta den ehecucion y den liña cu e maneho financiero di Aruba segun minister Geoffrey Wever.

Tras di origen di algun palabra...

Den nos edicion aki di nos column semanal tocante Papiamento, nos atencion ta baya na origen etimologico di algun palabra, di uso general pero cu merece atencion, tambe pasobra ora bay explora nan origen, nos ta topa cu sorpresa.

Pa cuminza e palabra 'rosea' cu nos conoce solamente como sustantivo, cu ta sinonimo di 'respiracion'. Di unda e ta bin? Muy probablemente di Spaño: 'resuello' (sustantivo) y 'resollar' (verbo). Esakinan no ta palabra den uso actualmente mas y ta hiba nos na un pasado bastante aleha. E origen etimologico ta den Latin: di 're-' y 'sufflre', cu na Spaño nos ta topa tambe den: 'soplar', cu a haya otro contenido cu tambe nos a hereda: 'supla'.
Na caminda e 'resollar' lo a converti den 'rosea', unda e sonantenan ta cambia di lugar, un fenomeno masha comun den e idiomanan crioyo. Tambe consonante sa cambia di lugar, manera e conocido 'marduga' cu ta bin di 'madrugada' y 'tempran' vs 'trempan'. Algo peculiar ta keda cu, aunke ta parce cu e origen ta mas den e verbo (resollar), nos a pasa pa usa e 'rosea' como sustantivo so; pa completa e accion relaciona cu esaki nos ta bisa 'hala rosea'.
Esaki na su turno ta trece nos riba tereno mas complica, pasobra e 'hala rosea' ta parce hopi riba e verbo Hulandes 'ademhalen'. Di otro banda, nos no ta desconoci cu e verbo Spaño 'jalar', tambe 'halar', cu ta bin di Frances ('haler', o 'hâler) cu ta un verbo procedente di nabegacion, por ehemplo 'hala' un cabuya o bela. Un investigacion no a duna nos ningun relacion directo entre e 'halen' Hulandes y e 'jalar' ('halar') Spaño. Aparentemente e forma Hulandes tin su origen den idiomanan Germanico y no tin relacion cu Frances o Spaño. Esey a laga nos pa investiga si e 'haler' (o 'hâler', originalmente 'hassler') Frances ta di origen Germanico; o sea cu e adopcion a tuma lugar den forma contrario cu nos tabata pensa. Sin embargo, e verbo ta, segun consulta riba internet, origina den Latin ('assare' y 'assulare'), cu ta sinonimo di 'bira' ('rodar' na Spaño; 'rôtir' na Frances). Esey a evoluciona te 'haslé', cu a bira 'hâler', unda e 'â' na Frances ta representa un 'as' mas antiguo, unda no ta skirbi e 's' mas. Nos conoce varios palabra di uso regular, cu cerca nos ta bin di Hulandes, manera 'depôt' y 'sepôt', cu ta bin originalmente di Frances, cu e mesun caracteristica aki.
Nos conclusion por lo pronto ta cu 'hala rosea' por ta completamente di origen Spaño, aunke e por ta un combinacion Spaño/ Hulandes tambe.

Nos conoce tambe e verbo Spaño 'desollar' cu na Papiamento a haya su lugar como 'soya', cu adicion di 'soyando, 'soyamento' y 'soyado'(r). 'Soya' ta un verbo y no ta referi na e bonchi cu ta base pa tanto alimento moderno 'vegan', sino na kita cuero di un animal, claro preferiblemente no di un ser humano. Sin embargo, nos lectornan di mas edad lo ta corda cu mey siglo pasa por a tende expresion manera: "Esey, mi tin e pa soya". Esaki ta otro forma di bisa cu bo tin cuenta pa regla cu un persona. Papiando di expresion parecido, tambe e menaza, hopi biaha maternal o paternal, tabata: "Mi tin e pa guinda". E palabra ey no ta den nos Vocabulario oficial y no ta den uso regular mas, pero nos hendenan grandi si sa. E verbo ta bin di Spaño y ta significa 'colga' algo, manera den 'guindar la ropa' ('colga paña'). Expresion cu nos a yega di tende na un pais Latinoamericano tabata di mesun contenido pero mas fuerte: "Cuidado, que te van a guindar de las partes más nobles..." Esey nos no mester di splica, nos ta kere...

LOTTO 5
Cuminsando cu 4 florin, bo por gana e suma grandi aki
Afl. 180.000,-
HUNGA AWO
sorteo ta awe nochi 7:45 pm
Obtenibel na cualkier rebendedo di Lotto.

Grupo di experto di WHO no por haya contesta definitivo tocante con COVID-19 a cuminsa

(AP)—Un grupo di experto cu tarea di e Organisacion Mundial di Salud (WHO) pa investiga con e pandemia di COVID-19 a cuminsa a publica un rapport definitivo diabierna, yegando un conclusion insatisfactorio: Cientificonan no ta sigur ainda bon e emergencia di salud mas malo den un siglo a cuminsa.

Na un conferencia di prensa diabierna, Maritjie Venter, e presidente di e grupo, a bisa cu mayoria dato cientifico ta sostene e hipotesis cu un coronavirus nobo a bula pa humano for di origen animalistico.

Esey tambe ta e conclusion cu e prome grupo di experto di WHO a yega na dje ora nan a investiga e origen di e pandemia na 2021, unda cientificonan a conclui cu e virus a probablemente bin for di vleermuis y a transferi na humano, via un otro animal intermediario. E tempo ey, WHO a bisa cu un leak den laboratorio tabata "extremamente improbable."

Venter a bisa cu despues di mas cu tres aña di trabap, e grupo di experto no por a haya e dato necesario pa evalua si COVID-19 tabata e resultado di un accidente den laboratorio of no, a pesar di pidi pa centenares di secuencia genetico y informacion tocante bioseguridad mas detaya cu e gobierno Chines a traha.

"P'esey, no por a investiga of exclui e hipotesis aki," el a bisa. "A consider'e pa ta hopi speculativo, basa riba opinion politico y no sosteni pa ciencia." El a bisa cu e grupo di 17 miembro no a yega na un consenso; un miembro a retira na comienso di siman aki y tres otro a puntra pa nan nomber ser kita for di e rapport.

Venter a bisa cu no tabatin evidencia pa prueba cu COVID-19 a ser manipula den un laboratorio, ni cu tin indicacion cu e virus tabata plamando prome cu december 2019 na otro caminda cu no ta na China.

"Te ora cu mas dato cientifico bira disponible, e origen di con SARS-CoV-2 a drenta e poblacion humano lo keda inconclusivo," Venter a bisa, referiendo na e nomber cientifico pa COVID-19.

Director-General di WHO Tedros Adhanom Ghebreyesus a bisa cu e tabata un "imperativo moral" pa determina con COVID a surgi, notando cu e virus a resulta den al menos 20 miyon morto, a costa al menos 10 triyon dollar di economia global y a destrui e bidanan di biyones hende.

Aña pasa, AP a descubri cu e gobierno Chines a vries esfuersonan domestico y internacional pa rastrea e origen di e virus den e prome simannan di e brote na 2020 y cu WHO mes por a perde oportunidadnan di trempan pa investiga con COVID-19 a cuminsa.

Presidente Mericano Donald Trump a tira culpa riba un accidente di laboratorio na China, mientras un analisis di inteligencia na Merca a descubri cu no tin suficiente evidencia pa prueba e teoria aki.

Oficialnan Chines supuestamente a descarta e idea cu e pandemia por a cuminsa den un laboratorio, bisando cu e buskeda pa su origen mester ser conduci den otro pais.

Na september aña pasa, investigadornan a enfoca riba un lista cortico di animalnan cu nan ta pensa por a transferi COVID-19 pa humano, incluyendo mapache (racoon), pushi civet (civet cats) y raton di bamboo.

Kennedy ta bisa cu Merca ta kitando financiamento pa grupo di vacuna Gavi

(AP)—E secretaria di Salud Mericano, Robert F. Kennedy Jr., ta bisa cu e pais ta retirando su sosten pa e aliansa di vacuna Gavi, bisando cu e organisacion a "ignora e ciencia" y "a perde confiansa publico."

Un video di Kennedy su discurso a ser mustra den un reunion di Gavi na Bruselas diaranson, unda e organisacion tabata spera pa recauda al menos 9 biyon dollar pa e proximo cinco aña.

Kennedy, un skeptico di vacuna, a menciona e partnership di Gavi cu WHO durante COVID-19, acusando nan di silencia "perspectivanan di disentimento" y "preguntanan legitimo" tocante seguridad di vacuna. Su discurso tambe ta trece duda riba e vacuna contra difteria, tetanus y pertussis—cual WHO y otro agencia di salud a bisa di hopi tempo caba cu ta sigur y efectivo.

Gavi ta un partnership publico-priva cu ta inclui WHO, UNICEF, Gates Foundation y Banco Mundial, y ta calcula cu e programanan di vacunacion a salba 18 miyon bida. Merca tabata un di su sostenedornan mas grandi; prome cu presidente Donald Trump a drenta oficina, e pais a priminti 1 biyon dollar te cu 2030.

Den apenas cuatro minuut, Kennedy a haci yamado na Gavi "pa hustifica e 8 biyon dollar cu Merca a provee desde 2001," bisando cu oficialnan mester "considera e miho ciencia disponible, hasta ora e ciencia ta contradeci paradigmanan estableci." Kennedy a bisa cu tanten esey no pasa, Merca no lo sigui contribui na Gavi.

E secretaria di salud a enfoca riba e vacuna di COVID-19, cual WHO, Gavi y otro autoridad di salud a recomenda pa hende muher na estado, bisando cu nan tabatin mas riesgo di contrata malesa severo. Kennedy a yama esaki un recomendacion "cuestionable"; CDC na Merca a stop di recomenda esaki recien.

Tambe el a critica Gavi pa financia un campaña di vacuna pa preveni difteria, tetanus y pertussis den paisnan mas pober, bisando cu el a mira investigacion cu a conclui cu muchanan muher cu a haya e vacuna tabatin mas chance di muri di tur otro causa compara cu muchanan cu no tabata inmunisa.

Gavi a bisa cu cientificonan a evalua tur data disponible, incluyendo cualkier estudio cu a causa duda, y cu e vacuna contra difteria, tetanus y pertusis a "hunga un rol clave den corta mortalidad infantil den mita."

Algun estudionan observacional a mustra cu muchanan muher vacuna tin un grado di morto mas halto compara cu muchanan no vacuna, pero no tin ningun evidencia cu e mortonan aki ta causa specificamente pa e vacuna.

BONDIA ARUBA

1.500 video di Fuhikubo riba coleccion.aw

1.500 video di Fundashon Históriko Kultural Boneriano (FuHiKuBo) ta riba e plataforma digital, www.coleccion.aw . Esaki ta resultado di un cooperacion cu a bira realidad entre FuHiKuBo y BNA, den cual Peter Scholing di BNA y Edric Croes di Archivo Nacional Aruba (ANA) ta hunga un papel importante.

Loke FuHiKuBo no por a logra riba su mes a bira realidad danki na un cooperacion cu Aruba. Pa FuHiKuBo esaki ta un paso importante, segun Bòi Antoin, presidente di e fundashon aki, cu tin casi 27 aña caba trahando pa salvaguardia patrimonio cultural Boneriano, tambe dunando aporte na otro otro islanan cu grabacion di nan hende grandinan.

E proceso pa pone produccionnan di FuHiKuBo riba www.coleccion.aw a cuminsa algun aña pasa, pero na luna di april a conoce un aceleracion, momento cu Bòi Antoin durante un bishita di trabou realisa na Aruba a entrega un 'external hardrive' cu un cantidad di 2165 programa Herensia 'Aki Boneiru' y documental na Peter Scholing y Edrick Croes. Ainda falta pa 'upload' masomenos 900 video riba www.coleccion.aw.

Pues gradualmente tur hende interesa pa mira e produccionnan audiovisual di FuHiKuBo por haci uso di e siguiente linknan pa yega direct na nan: https://coleccion.aw/fuhikubo òf https://coleccion.aw/herensia.

Corsou su agenda di reforma ta haciendo progreso limita segun advertencia di rapport

(CuraçaoChronicle) - Curaçao su agenda di reforma bao di Landspakket a haci progreso limita den 2025, segun un rapport hunto di Gabinete Pisas y Hulanda. Mientras cu a tuma algun paso concreto, e implementacion general di varios medida no ta canando di acuerdo na e schedule, particularmente den areanan di politica clave manera educacion, cuido di salud y seguridad social.

E rapport, cual ta cubri e periodo di april te cu september di 2025, ta pinta un imagen di proceso di reforma poco poco y fragmenta, cu varios accion plania experenciando atraso of dependiendo riba decisionnan politico pendiente.

Un di e rapport su resultadonan central ta cu Corsou ta sigui sufri di capacidad di implementacion debil y ta falta un strategia coherente di termino largo pa guia e reformanan. Como resultado, varios reforma ta ehecuta den isolacion, sin un coordinacion of supervision uni. "Mayoria di trabao den reforma ta haci den camindanan separa, sin un maneho integra," e autornan a nota, advertiendo cu esaki ta debilita e sostenibilidad y efectividad."

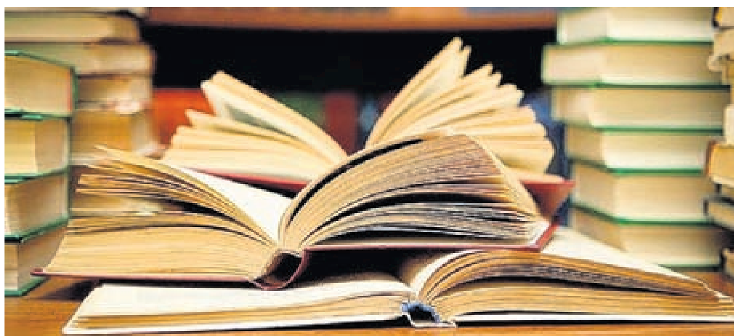
Di mesun manera, reforma den sector di educacion na e pais tambe ta kedando atras, esaki pa falta di implementacion y vision.

Esfuersonan pa reforma Corsou su sistema di educacion ta kedando atras, segun e rapport di implementacion mas recien riba e pais su Landspakket, cubriendo e periodo di april te cu september di 2025.

Casi tur reforma cu tabatin den plan ta pega den e fase di reparacion, sin un implementacion tangible, a pesar cu e rapport a enfatisa cu e sistema di educacion actual ta den necesidad urgente di cambio fundamental.

Un problema central, e rapport a declara, ta e ausencia di un vision strategico cla. Corsou tin necesidad urgente di un cuadro di politica educacional comprensivo, sinembargo te cu awo no a desaroya esaki.

Plan pa revisa e obhetivo di siña, metodonan di duna les y structura na scolnan no a avansa mas aleu cu e etapa di concepto. Tampoco no tin un proyecto activo di desaroyo di curriculum na luga.

Varios actualisacion legislativo tambe a keda pega. E revision di e ley di educacion, cual mester a refleha di miho manera e realidadnan educacional actual, te ainda no a cuminsa. Di manera similar, esfuersonan pa modernisa e ley cu ta goberna CGI ta keda limita na un proposicion di comienso, sin accion cu ta sigui esaki.

E transformacion digital di educacion tambe ta canando poco poco. Mientras cu tin un ambicion declara di amplia acceso na hermentnan pa siña online, te ainda mester crea un plan di accion.

Esfuersonan pa fortalece e supervision educacional, incluyendo crea capacidad dentro di Inspectorado di Educacion, di mesun manera no a cuminsa ainda.

Un di e tiki iniciativanan demostrando actividad real ta un proyecto piloto enfoca riba mehora e seguridad socio-emocional di studiantenan den scol. E programa aki ta sostene scolnan den identifica y atende problemanan den comportacion y factornan di riesgo entre studiantenan. Sinembargo, e proyecto ta keda den su fase di exploracion y ta actualmente e unico iniciativa activo nota den e rapport.

E rapport ta conclui cu e velocidad actual di e reforma no ta suficiente pa atende e desafionan den e sector di educacion. Sin liderazgo decisivo y inversion den implementacion, e calidad di educacion na Corsou ta core riesgo di keda atras mas ainda y no cumpli cu e necesidadnan di sociedad moderno.

A pesar di e obstaculonan, e rapport ta detaya tambe algun logro notable. Esaki ta inclui progreso den restructura e empresanan estatal, pasonan den direccion di digitalisacion di maneho financiero y evaluacion di e politica di migracion. Cu sosten di expertonan Hulandes, Corsou tambe ta fortaleciendo su autoridadnan di impuesto y aduana, mientras cu otro proyectonan andando tin meta di combati crimen hubenil y mehora seguridad na scol.

Sinembargo, den varios otro sector e reforma ta sigui stanca. E plannan di politica bao desaroyo te ainda mester aprobacion formal. Esaki ta e caso particular den manera menciona educacion, pero tambe mercado laboral, bienestar social y cuido di salud. Den varios instancia, e rapport ta nota, e proyectonan ta "tecnicamente den progreso" pero no ta demostra ningun movecion.

E rapport a urgi e gobierno di Corsou pa eherce mas liderazgo, tuma decisionnan cla den politica y crea prioridadnan. Sin un cambio significante den velocidad y coordinacion, tin un gran riesgo cu e reformanan no lo cumpli cu e metanan social.

Corsou y Hulanda a keda di acuerdo cu lo traha hunto den e periodo binidero pa reflexion tocante e proceso di reforma y pa considera e ahustenan necesario den direccion pa garantisa e exito di Landspakket di awo en adelante.

Presonan lo haya libertad dos siman trempan desde otro luna pa alivia scarsedad di cel

(NLTimes) - Debi na un scarsedad di personal y cel di prizon, Hulanda lo cuminsa laga presonan den libertad dos siman prome cu nan sentencia caba cuminsando desde memey di juli, Secretario di Estado Teun Struycken pa Proteccion Huridico (NSC) a bisa den un carta ainda confidencial cu lo ser discuti den Conseho di Minister dialuna, RTL Nieuws a informa.

Ya caba ta posibel pa laga presonan den libertad te cu cinco dia prome cu nan castigo di prison termina, pero esey no ta suficiente pa alivia e scarsedad di espacio. 99.5% di e celnan di prizon ta yen, y presonan ta ser deteni den celnan di polis, Struycken a skirbi. Na mesun momento, e cantidad di personanan cu ta wardando pa sinta nan castigo ta creciendo.

Mester di placa pa soluciona e problema di capacidad di prizon, pero no tin placa disponibel. Laga presonan den libertad dos siman prome cu nan castigo termina ta e unico solucion rapido cu e por mira. Struycken a bisa cu e ta lamenta e decision aki, pero e lo libera celnan caminda otro presonan por sinta nan castigo. Segun e Secretario di Estado, no ta tur preso lo ta eligibel pa libertad trempan. Cada caso lo ser evalua individualmente, y e autornan di crimennan violento of sexual lo sinta nan castigo completo.

Den e carta, Struycken a subraya tambe cu inversionnan den e sistema di prizon ta necesario pasobra e scarsedad lo aumenta. Sin placa pa cel nobo, Hulanda lo tin un scarsedad di 800 cel regular y 83 espacio di detencion hubenil dentro di cinco aña. E aumento ta debi na aumento di castigo den e ultimo añanan y un aumento di presonan.

“Esaki probablemente lo conduci na presonan cu mester ser libera mas largo cu 14 dia trempan den e proximo añanan, y cu e terminonan di ehecucion por caduca,” Struycken a bisa. Si e terminonan di ehecucion caduca, criminalnan condena por scapa di haya castigo completamente pasobra gobierno a warda mucho largo pa encarcela nan.

E liberacion trempan di presonan tabata un plan di ex-secretario di estado di PVV, Ingrid Coenradie. Lider di PVV Geert Wilders a bringa duro cune tocante e plan, y esey a hunga un rol grandi den su decision pa bandona PVV y join JA21 despues cu e Gabinete a cay y el a renuncia hunto cu e otro miembronan di Gabinete di PVV. Su decision tabata bon pa JA21, kende a bula siete asiento den e urnanan den e ultimo dos siman.

Menos inmigrante ta bin Hulanda; Un disminucion fuerte den expatriadonan

(NLTimes) - Cu 316 mil inmigrante, e cantidad di hende cu a bin Hulanda a cay cu 19 mil aña pasa, estadisticanan di CBS Hulanda a informa. Segun e agencia di estadistica, esaki ta debi principalmente na menos migrante di conocemento cu ta scoge nos pais, esta 16 mil, un caida di 26%. Hende cu conocemento specialisa di India, en particular, a keda leu. E cantidad di expats di Rusia, Turkia, Sur Africa y China tambe a baha.

E cantidad di inmigrante a cay pa di dos aña tras di otro despues di a aumenta di 2006 pa 2022, ora cu hopi refugiado Ucraniano a bin Hulanda. Esaki a pone cu CBS a investiga e motibonan pakico hendenan a bay Hulanda.

Di e 335 mil inmigrantenan na 2023, 21% a bin pa trabou, 22% pa famia, 12% pa estudio, y 10% pa asilo. E 73 mil personanan cu a cita nan famia manera nan motivacion principal pa muda pa Hulanda ta inclui mas cu 29 mil cu a join un pariente cu a inmigra pa trabou, of mas o menos 40%.

Mas o menos cinco mil a sigui un hende cu a obtene status di refugiado, cu ta igual na mas o menos 7%, y menos cu cuater mil a yega pa join un miembro di famia cu ta studia na Hulanda. Esaki ta forma mas o menos 5% di esnan cu a muda pa propositonan di famia.

Segun experto di CBS Tanja Traag, biaha pa Hulanda pa motibo di famia por ser defini den varios forma. Mas o menos mitar di e 73 mil inmigrante cu ta join un miembro di famia ta “hende cu a bin aki pa amor, por ehempel, pasobra nan a topa un persona Hulandes den exterior,” el a bisa.

Traag a basa e distribucion riba cifranan di 2023 cu a caba di sali, pasobra e ta e set di dato mas recien cu cifranan mas completo. Mientras cu hendenan di pafo di Union Europeo tin cu declara nan motibonan pa bin Hulanda ora di aplica pa nan visa, otronan no ta ser exigi mesora pa haci esaki.

Hendenan di Union Europeo y e cuater paisnan di EFTA di Liechtenstein, Noruega, Islandia y Suisa tin un aña completo prome cu nan mester informa nan motibonan pa inmigra.

LUNA DI LOCURA
CUMPRA 2 LOTTO 5 Y HAYA 1
LOTTO 5 LOCO GRATIS
CON PA HUNGA?
CU CADA COMPRA DI 2 LOTTO 5 RIBA E MESUN TICKET TA RICIBI 1 LOTTO 5 LOCO COMPLETAMENTE **GRATIS**. MAS BO CUMPRA, MAS TICKET LOCO **GRATIS** BO LO RICIBI!
PROMOCION TA VALIDO TE CU 30 DI JUNI
www.lottoaruba.com
LOTTO
Cambiando bida...

-

BONDIA ARUBA

Colombia: Corte ta stop investigacion riba fondo di campaña presidencial

(AP) — Corte Constitucional di Colombia diahuebs a stop un cuerpo electoral di investiga acusacionnan di financiamento ilicito di campaña y gasto no reporta di presidente Gustavo Petro, dunando un victoria legal na e lider iskierdista.

E corte a duna veredicto cu solamente Congreso por investiga e supuesto iregularidadnan den financiamento di campaña di Petro na 2022. Petro a rechasa cualkier impropiedad financiero.
E veredicto ta elimina un investigacion di Conseho Nacional Electoral tocante si campaña di Petro a surpasa limitenan di fundraising cu alrededor di $1.2 miyon y si a acepta fondo di organisacionnan laboral, cu ta prohibi pa ley Colombiano. E conseho ta un cuerpo administrativo cu ta supervisa e proceso electoral y ta supervisa financiamento di campaña. Tambe por impone sancion administrativo, manera boet halto, contra personal di campaña.

E corte a duna orden pa Conseho Electoral referi su investigacion na Congreso Colombiano. No ta cla si legisladornan ta bay avansa e caso. Maske Petro regularmente tin enfrentamento cu Congreso, legisladornan nunca a retira un presidente Colombiano for di su cargo, hasta dilanti presion publico intenso ora investigadornan na 1996 a proba cu presidente e tempo ey, Ernesto Samper tabatin laso cu financiamento di cartel di droga.

Petro a critica e Conseho Electoral ferozmente como motiva politicamente, habriendo otro frente den su bataya contra cortenan di e pais, cu a rechasa algun di su decreto y nombramentonan clave.
E oficialnan di Conseho Electoral tabatin plan pa examina contribucion di sindicato di maestro publico y trahador di petroleo, entre otro, pa e campaña, citando un decena di transaccion financiero cu campaña di Petro lo a keda sin reporta.

Esaki tabata e desaroyo mas recien den e cantidad di scandal tocante financiamento di campaña di Petro. Oficina di Procurador General tambe ta investigando yiu di Petro, Nicolas, tocante acusacion cu e campaña a tuma fondo di fuente criminal, incluyendo un ex-traficante di droga notorio.

Guatemala: Presidente ta desmenti acuerdo nobo di asilo cu Merca

(AP) — Presidente Guatemalteco, Bernardo Arevalo a bisa diabierna cu e no a firma un acuerdo cu Merca pa tuma solicitantenan di asilo for di otro paisnan, desmintiendo comentarionan di Secretario di Seguridad Nacional Mericano, Kristi Noem.

Noem y Arevalo a reuni diahuebs na Guatemala, y e dos gobierno publicamente a firma un acuerdo conhunto di seguridad cu lo permiti agentenan di Aduana y Proteccion di Frontera Mexicano pa traha na aeropuerto di e capital Guatemalteco, dunando training na agentenan local riba con pa screen pa sospechosonan di terorismo.

Pero Noem a bisa cu e tambe a ricibi un documento firma cu el a yama un acuerdo di tercer pais sigur. El a bisa cu el a cera un acuerdo similar na Honduras y cu nan tabata resultadonan importante di su biahe. "Honduras y awo Guatemala despues di awe ta bay ta paisnan cu ta bay tuma e individuonan ey y duna nan estado di refugiado tambe," Noem a bisa. "Nos nunca a kere cu Merca mester ta e unico opcion, cu e garantia pa un refugiado ta pa nan bay un lugar safe y keda protegi di cualkier menasa cu nan ta enfrenta na nan pais. No necesariamente mester ta Merca."

Contestando tocante comentarionan di Noem diabierna durante un conferencia di prensa, Arevalo a bisa cu no a firma nada nobo relaciona cu inmigracion y cu Guatemala ainda ta operando bao un acuerdo firma cu Secretario di Estado Mericano, Marco Rubio na februari. E acuerdo ey ta stipula cu Guatemala lo continua aceptando e deportacion di su propio ciudadanonan, pero tambe ciudadano di otro pais Centro Americano como un punto di transito na caminda pa cas.

Arevalo a bisa cu ora Rubio a bishita, a discuti pais tercero sigur pasobra Guatemala a firma un acuerdo asina durante e prome termino di presidente Donald Trump. Pero "nos a laga cla cu nos caminda ta diferente," Arevalo a bisa. El a agrega cu Guatemala si ta dispuesto pa duna asilo na Nicaraguensenan cu no a logra bolbe nan pais pa motibo di e situacion politico eynan, pa "solidaridad."

Oficina di comunicacion di e presidente a bisa cu a duna Noem e ratificacion di e acuerdo alcansa mediante nota diplomatico algun siman atras.

Mexico: Fiscal na Jalisco a haya 34 curpa den graf masal

(AP) — Fiscalnan den estado Mexicano di Jalisco a bisa ayera cu investigadornan a haya al menos 34 curpa den un graf masal descubri e aña aki.

Restonan humano hinca den 169 saco a keda descubri durante excavacionnan na un sitio di construccion den ciudad di Zapopan na februari. Teamnan di construccion a alerta autoridadnan, cu a lansa un investigacion forensico.

Despues di lunas di trabao na e sitio, expertonan forensico a reporta cu a identifica al menos 17 curpa y ta sigui traha pa identifica victimanan adicional y analisa e escena.

E descubrimento un biaha mas a pone atencion riba Jalisco, cu na maart a bira centro di controversia despues cu colectivonan buscando hendenan desaparecido a haya restonan humano y centenares di articulo di paña na unr ancho antes usa pa e poderoso cartel Jalisco Nueva Generacion pa recluta y train miembronan.

Te e fecha, alrededor di1 5 persona a keda aresta en conexion cu e caso, incluyendo alcalde di Teuchitlan, kende a keda deteni luna pasa.

E caso "Rancho Izaguirre" a crea horor entre hopi Mexicano, kende pa añas a sufri nivelnan creciente di violencia di cartel y e desaparicion forsa di mas di 125mil persona. Famianan buscando pa nan sernan keri desaparecido ta bisa cu descubrimento di sitionan asina ta subraya e profundidad di violencia y impunidad den regionnan destrui pa violencia manera Jalisco.

E descubrimento di e graf masal na Zapopan a genera yamado di famia di victima y grupo di derechonan humano pa autoridadnan haci miho investigacion na e escena y canalisa mas recurso pa busca pa hendenan desaparecido.

Puerto Rico: Alcaldenan ta den desacuerdo cu e OGP y e Hunta di Supervision Fiscal pa e distribucion di e "rescate financiero"

(ElNuevoDia) - Despues di e autorisacion di $24.7 miyon pa 37 municipalidad como un "rescate financiero" tanto alcaldenan cora como e alcaldenan blauw a cuestiona e parameternan usa pa e gobierno y e Hunta di Supervision Fiscal (JSF) pa distribui e fondonan, pasobra nan no ta logra splica con municipalidadnan cu nan presupuesto no a ser afecta significantemente pa e eliminacion di e Fondo di Igualdad a beneficia.

Algun alcalde entrevista a bay di acuerdo cu nan no ta compronde con municipalidadnan manera Comerío, kende su alcalde, Irvin Rivera González, tabata e prome pa adverti di e caida fiscal cu nan tabata na caminda p'e, no a haya ni un cent.

Di otro banda, nan a cuestiona e alocacion di fondonan na Aguadilla, Juana Díaz y Camuy, entre otro, cu no a ser menciona manera pueblonan cu deficiencianan fiscal inmediato of urgente.

Camuy, lidera pa e presidente di e Federacion di Alcalde, Gabriel Hernández, ta un di e municipalidadnan cu lo ricibi un di e sumanan mas grandi, $925.000, hunto cu Yauco, Villalba, y San Germán. Hernández no tabata disponibel pa un entrevista.

Segun e lista di municipalidadnan aproba pa ayudo financiero, cobra na e presupuesto actual, Ciales lo ricibi e suma di mas abou, $195,000, y Vega Alta, San Lorenzo, y Yabucoa, esun di mas halto, cu $950,000 cada un.

E grupo participante ta inclui 20 alcalde federal afilia na e Partido Progresista Nobo (PNP), y 17 alcalde asocia afilia na e Partido Democratico Popular (PPD).

Den un conferencia di prensa diahuebs, gobernador Jenniffer González a nenga cu criterionan politico a ser usa den e distribucion di e asina yama "rescate financiero". El a recorda cu e tabatin intencion di beneficia 45 municipalidad, aunke e Hunta a reduci e lista na 37.

"E Hunta a elimina ocho municipalidad, a elimina cuater y cuater, cuater Partido Popular (PP) y cuater Partido Nobo (PNV). Y den e alocacion haci, hustamente pa evita e idea cu tabatin un alocacion na un of e otro, e OGP (Oficina di Maneho y Presupuesto) a usa poblacion, entrada, y cuater obhetivo pa haci e alocacion," el a argumenta.

Te cu recientemente na februari, CRIM a anuncia cu Arroyo, Ciales, Guayanilla, Las Marías y Maricao no tabata ricibi pago mensual, cu tradicionalmente tabata nan fuente principal di entrada, pasobra nan a compromete nan.

Entre e municipalidadnan den problema tabatin Guánica, Maunabo, Florida y Patillas. Ta trata aki di un grupo di 17 municipalidad cu, segun dato di CRIM, ta esnan mas afecta pa eliminacion di e Fondo di Igualidad, despues di a perde entre 67% y 80% di e placa cu nan a ricibi. E grupo mas critico aki ta inclui Las Marías, Maricao, Comerío, Maunabo, Villalba, Adjuntas, Jayuya, Ciales, Guayanilla, Patillas, Guánica, Loíza, Arroyo, Corozal, Ceiba y Naguabo.

E Fondo di Igualidad, cu un tempo tabatin algo mas cu $350 miyon, a cuminsa disparce gradualmente na 2017, ora cu e gobernador di e tempo ey Ricardo Rosselló Nevares a propone su eliminacion, y e Hunta a aproba esaki. E fondo tabata cla pa caduca na juni 2024.

Sinembargo, ningun di e pueblonan aki a ricibi e parti mas grandi di e "rescate financiero," anuncia pa e gobernador na mei, cu un fondo—deriva di surplusnan—di $35 miyon.

E Hunta a reduci e fondo, y tambe e cantidad di municipalidadnan cu ta beneficia. E restante $10.973.894 a ser salvaguardia pa e OGP. E gobernador a bisa cu e lo defende dilanti di e Hunta pa e reparticion di e surplus ey.

CEDE ARUBA is op zoek naar kandidaten voor de functie:

Programma coördinator BARiO UNiCO

Als programma coördinator BARiO UNiCO ben je verantwoordelijk voor het leiding geven aan een buurtgerichte benadering op Aruba.

Relevante taken binnen de functie programma coördinator zijn:
- Werkt programma- en projectvoorstellen uit binnen de buurtgerichte benadering, op basis van de vastgestelde beleidsnota BARiO UNiCO en op basis van de wensen en behoeften van buurten, buurtorganisaties en maatschappelijke ontwikkelingen
- Bewaakt en evalueert programmabeleid en programmastructuur in overleg met de program manager?
- Signaleert, inventariseert en analyseert de interne en externe ontwikkelingen
- Stelt in overleg met de program manager? meerjarenplannen, werkplannen en programmabegrotingen op
- Geeft leiding, begeleiding en ondersteuning aan de medewerkers van een klein programmateam
- Plant, coördineert en bewaakt de voortgang van de werkzaamheden en motiveert, stimuleert of corrigeert de medewerkers binnen het team zodanig dat de werkzaamheden met de juiste prioriteit, effectiviteit, efficiëntie worden uitgevoerd
- Opstellen van subsidieprogrammas en 'call for proposals' om subsidievoorstellen vanuit lokale buurtorganisaties, buurtinitiatieven en NGOs te verkrijgen
- Opstellen van subsidie- en financieringsvoorstellen voor specifieke programmas om een groter aantal internationale financieringspartners te betrekken

Functie-eisen
- Minimaal een HBO-opleiding op het gebied van welzijn of vergelijkbare opleiding die relevant is voor de taken van de programma coördinator
- Academisch werk- en denkniveau
- Kennis van methoden rondom maatschappelijke participatie en buurtgerichte activering
- Minimaal 5 jaar werkervaring in het organiseren van grootschalige projecten/programmas
- Innovatieve en ondernemende geest voor het programma
- Resultaatgericht, proactief en flexibel
- Empathisch vermogen
- Gedegen inzichten in culturele en maatschappelijke ontwikkelingen, NGO-activiteiten en de specifieke CEDE ARUBA-doelgroepen
- Goede kennis van (internationale) fondsen en subsidieverstrekkers alsook de relevante subsidie- en financieringsregels en procedures.
- Kennis van projectmatig werken
- Uitstekende mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid in Papiamento, Nederlands, Engels en Spaans
- Werkervaring in communicatie en/of in bedrijfsveld is a pre.
- Heeft een geldige Rijbewijs B en beschikt over een vervoer

Gelieve uw motivatiebrief en curriculum vitae uiterlijk op **18 Juli 2025** te richten aan de Program Manager van CEDE ARUBA, Beatrixstraat 8, Oranjestad. De documenten dienen uitsluitend digitaal via mail gestuurd te worden aan: info@cedearuba.org

Michael Oduber a gradua di Universidad di Aruba

Diamars, 10 juni, 2025, a gradua na e Facultad di Ley na Universidad di Aruba, Michael Oduber. El a gradua defendiendo su master tesis titula:

"The Effectiveness and Accessibility of Legal Remedies in the Asylum Procedure in Aruba."
Miembronan di e comision di examen tawata:
- mw. mr. Benedicta Deogratias
- mw. mr. Abida Abarkan
- mw. mr. Brechtje Huiskes

Universidad di Aruba ta felicita Michael Odubercu su logro.

Clausura di e proyecto Conta cuenta 2025

Biblioteca Nacional Aruba a clausura otro edicion di su proyecto 'Conta cuenta na Casnan di nos Grandinan'. E biaha aki e gira tabata cu autornan y contador di storia Irmgard Frans, Robert Reeberg y Astrid Gietel.

Biblioteca Nacional Aruba ta organisa e programa aki tur aña. Durante 3 luna, April, Mei y Juni, hunto cu autor, poeta y contador di storia ta bishita e diferente casnan di grandinan pa presenta un programa di un ora cu storia, poesia, obra teatral y musica y entretenimento. Ta bishita San Pedro Paviljoen, Huize Maris Stella Savaneta, SABA San Nicolas y Cas Marie Savaneta.

Den e di dos parti di e programa, na April, a ofrece musica di Cah'i orgel bou direccion di sr. Nelson Tiel y acompaña pa un bunita baile di pareha Helene y Betto Ruiz. Esaki bou guia di John Freddy Montoya.
Na Mei, den e di dos parti, a presenta un pelicula di Instituto di Cultura tocante utensilnan di antes. Hopi informativo y cu a trece bon recuerdonan cerca nos grandinan. Na Juni, Grupo Zjilea, bou direccion di Chencho Kelly, a deleita nos grandinan cu musica crioyo. Unda nan a gosa, canta y baila te unda cu por. E clausura a tuma lugar na Cas Marie Savaneta. Tur participante tabata presente y a cera cu musica di Cah'i orgel. Cu un brindis y algun snacks.

Coordinacion di e proyecto 'Conta Cuenta Na Casnan di Grandinan' ta den man di bibliotecaria Yosmar Sneek hunto cu e miembronan di e comision, Giselle Lacle, Shuraima Quant y Marlon van der Linde. Ta gradici Quota International Club of Aruba cu ta ofrece un contribucion financiero pa cubri algun gasto. Un danki di curason na tur cu di un of otro forma a contribui na e exito di e programa muy en especial na nos departamento di Media.
Irmgard Frans ta un persona creativo y hopi productivo cu mas cu 10 publicacion riba su nomber. Trahando den su oranan liber y weekend e ta logra hopi. Irmgard Frans hopi aña pasa a tuma e reto pa contribui na produci buki pa mucha na Papiamento. "Mi mision ta: Pa na un manera artistico, crea storianan di identificacion y inspiracion, pa preserva e cultura di nos weganan di infancia, e goso y alegria di cada un di nos. Mi no ta un hende cu ta sinta warda, mi ta sigui traha. Mi gusta reto, siña y proyecto nobo". Di un idea ta nace un otro."Na 2024 autor y pintor Irmgard Frans a presenta su ultimo publicacion na Biblioteca Nacional Aruba, titula 'Vietnam den Steenweg'. Sra. Frans ta gusta historia y a documenta e historia di Steenweg pa basta aña pa medio di entrevista cu e personanan cu tabata traha den Steenweg. Sra. Frans a skirbi diferente buki pa mucha y a participa na Festival di Buki pa Mucha diferente biaha.
Astrid Gietel ta nos ex-colega y contador di storia. Astrid a baha cu pensioen algun aña pasa pero ainda nos por conta riba Astrid pa 'Conta cuenta'. Astrid a participa na Festival di buki pa mucha diferente biaha y tin un talento banda di conta storia, pa rima y canta tambe.
Den pasado Robert Reeberg a yuda biblioteca hopi biaha cu actividad pa mucha y tambe a participa como autor na e Festival di Buki pa Mucha. Na diferente ocasion Sr. Reeberg a compone y produci e canticanan di e festival. Meneer Robert su hobby faborito ta: skirbi! Y esaki e ta haci riba tres tereno: E ta gusta skirbi storia, e ta gusta skirbi poesia y e ta gusta skirbi cantica. For di chikito caba e tawata gusta skirbi. El a publica 11 buki pa mucha. E aña aki sr. Reeberg a participa den proyecto Conta cuenta.

Cushinando cu Bon Dia

Salada di mango

Ingrediente
1 mango hecho pero firme
3 cuchara di binager di aros
1 cuchara di sucu
1 madam Jeanette
1 lechuga
Blachi di cilantro
1 pecho di galiña den forno
2 cuchara di simia sesamo

Preparacion
Mescla den un comchi e binager di aros, sucu, conoflok machica y e Madam Jeanette corta chikito. Mescla bon te ora e sucu ta disolve .
Corta e galiña den pida chikito y añadi na e saus di binager y sucu cu nos a caba di traha. Laga e mescla trek den frigidaire.

Pa e saus
Binager den honing
Ingrediente
5 cuchara di honing
3 cuchara di binager di aros
1/2 cup di azeta di maishi.

Preparacion
Den osterizer , coloca e honing y e tres cuchara di binager di aros. Cende e osterizer y warda te ora e mescla ta bira blanco.
Cuminsa pone e azeta di maishi poco a poco te ora cuminsa adkiri consistencia .

Pa arma e salada
Mescla bon e lechuga cu e galiña, pone den un tayo, pa decora cu e slice di mango y termina cu e saus di honing y e simia di sesamo. Decora cu blachi di cilantro y sirbi'e di biaha.❑

Hey Dude a habri su portanan en grande!

Den un ambiente hopi ameno, cu brassband y musica di carnaval, invitadonan por a disfruta y tambe a probecha di cumpra nan sapato y slof di Hey Dude durante nan grandioso apertura diahuebs ultimo.

E apertura a conta cu presencia di invitadonan distiguido, entusiasma pa e yegada di e Hey Dude na Aruba.

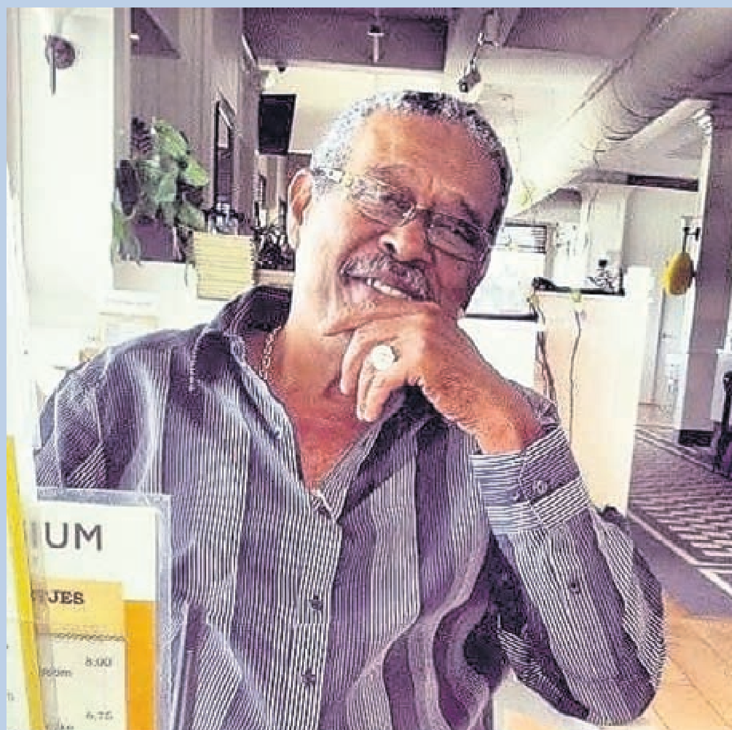
Un marca conoci y original di Brazil, Hey Dude awo ta yega Aruba, y ta situa net dilanti di e Cruise Ship Terminal.

E marca aki ta reconoci pa su sapato y slof masha comodo, cu estilo y na un bon prijs. E filosofia tras di Hey Dude ta sapato cu ta esencial, confiable y comodo, cu ta haci bo bida mas confortabel y feliz, bo sapato faborito pa cualkier ocasion.

Hey Dude ta un di e varios negoshinan cu ta cay bao di e Famia di Boolchand's, un nomber cu na Aruba ta reconoci pa su bon servicio y calidad, y cu ta conta cu su fiel clientenan.

Pasa awe mes y cumpra bo sapatonan y slofnan di Hey Dude y sinti con confortabel nan ta.

Fotografo y periodista 'Django' Simoons a fayece

Ayera a bira conoci e tristo noticia cu colega di prensa, conocido fotografo y periodista 'Django' Simoons a fayece cu 79 aña di edad. E tabata conoci pa hopi den prensa como fotografo y redactor.

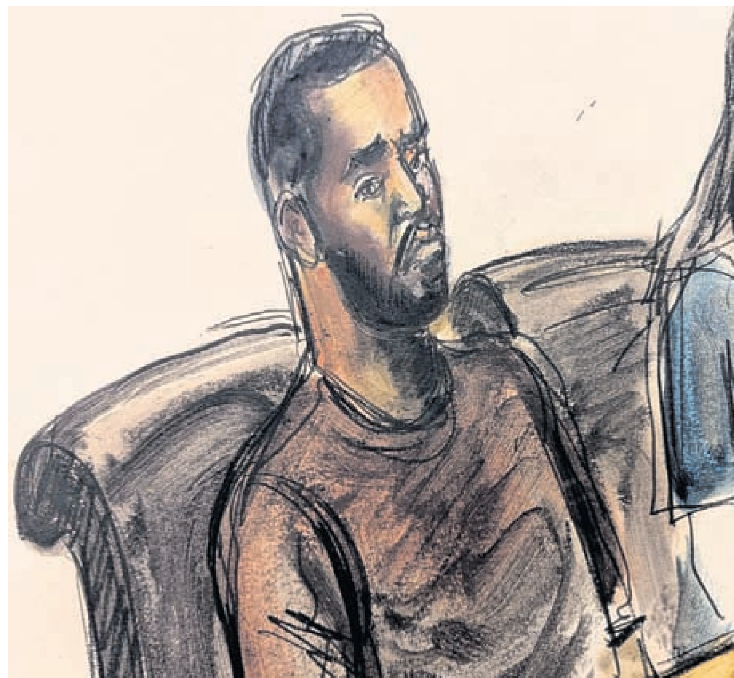
Como fotografo periodistico, Simoons tabata enfoca riba suceso riba caya, manera accidente y incidente policial. E tabata conoci pa su talento fotografico y tabata un colega hopi aprecia y keri den prensa di Aruba.

Bon Dia Aruba ta manda palabra di condolencia na famia y sernan keri di 'Django' Simoons. Cu Sr. Simoons sosega na paz.

Abogado di 'Diddy' Combs ta burla di caso di traficacion sexual den clausura

(AP) — Abogado di Sean 'Diddy' Combs a pinta e magnate di hip-hop ayera como e victima di un fiscalia demasiado entusiasta cu a twist su uso recreacional di droga y estilo di bida 'swinger' den un acusacion di conspiracion pa crimen organisa cu por pon'e den prison pa resto di su bida.

Den su argumento di clausura, abogado di defensa, Marc Agnifilo a burla di e caso di gobierno y a bagatelisa e agentenan cu a confisca centenares di boter di lubricante Astroglide y baby oil na su propiedadnan mientras el a cuminsa un presentacion spera di dura varios ora.

E abogado a bisa cu fiscalnan a "exagera" evidencia di e estilo di bida swinger y trio sexual pa combin'e cu uso recreacional di droga y yam'e un conspiracion pa crimen organisa. "E no a haci e cosnan di cual ta acus'e. E no a haci conspiracion pa crimen organisa y traficacion sexual," e abogado a bisa.

Agnifilo tambe a bisa cu e proceso penal contra Combs ta un "huicio falso" y a ridiculisa e nocion cu el a comete crimen organisa. "Tabatin un testigo cu a subi e stand di testigo y bisa si, mi tabata parti di un empresa criminal – mi a participa den crimen organisa?" No, el a argumenta, bisando e hurado cu e acusacionnan ey ta un figmento di imaginacion di fiscalia.

Famia di Combs, incluyendo seis di su yiunan y su mama, tabata den e audiencia pa e clausura. Mientras e tabata tumando lugar, e rapper anteriormente conoci como Kanye West a publica un cantica cu yiu di Combs, Christian "King" Combs, titula "DIDDY FREE." West, kende ta usa e nomber Ye, a presenta den corte dos siman pasa pa sostene Combs.

BONDIA ARUBA

Intercambiando ideanan pa futuro di deporte na Aruba

Comite Olimpico Arubano a reuni cu federacionnan miembro tocante plan strategico

Diahuebs ultimo den sala di reunion na ATIA, Comite Olimpico Arubano a reuni cu gran mayoria di federacionnan miembro, unda a tene un dialogo sumamente interactivo.

E topico di e reunion aki cu e nomber "ban topa", tabata e plan strategico cu COA ta preparando pa e siguiente ciclo Olimpico, unda a elabora riba e plannan pa asina e federacionnan ta informa y alabes tin un oportunidad pa por aporta cu ideanan y haci preguntanan. A traves di e combersacion habri aki, a logra un intercambio amplio unda a ricibi hopi pregunta y mas importante un cantidad di ideanan interesante pa añadi na e plan strategico.
Importante pa remarca ta e bon participacion di e federacionnan miembro ademas di vocifera hopi bon nan ideanan y preocupacionnan, pa asina hiba esakinan den e plan strategico cu COA ta preparando.

Mas di 1 miyon asiento bashi pa etapa di grupo den Copa Mundial di Club

(AP)—Despues di un etapa di wega entre grupo cu a tuma luga dilanti mas cu 1 miyon asiento bashi, e Copa Mundial di Club ta moviendo pa rondanan di eliminacion cu lo pronto parce un clone di Champions League.

Nuebe equipo cu a avansa pa e ronda di 16 ta Europeo hunto cu cuatro di Brasil y cada un di MLS, Mexico y Saudi Arabia.

Aproximadamente 56,6% di e asientonan a ser cumpra pa e 48 weganan di grupo, cual ta inclui multitudnan di 3.412 y 6.730 na Orlando, Florida; 5.282 y 8.239 na Cincinnati. FIFA no a duna detayenan specifica tocante e cantidad di asiento disponible pa e torneo a pesar di varios peticion for di Associated Press.
A anuncia un totalidad di 1,67 miyon asistencia for di e capacidad di 2,95 miyon, cu un averahe di 34.759.

Apenas 44,9% di asiento a yena pa cinco wega na MetLife Stadium na East Rutherford, New Jersey, e sitio di e wega final di Copa Mundial otro aña, y 50% na Rose Bowl na Pasadena, California, unda e wega campeonato di 1994 a tuma luga.

Entre e sitionan di 2026, 81,8% di capacidad a ser yena na Miami Gardens, Florida, 61,6% na Philadephia, 52% na Seattle y 44,3% na Atlanta.

Vocero di FIFA Bryan Swanson no a responde na un peticion pa presidente di FIFA Gianni Infantino pa discuti e torneo y asistencia. FIFA a emiti un declaracion cu a bisa: "E apetit di e torneo ta papia pa su mes: fanaticonan di 168 pais ya a cumpra nan ticket...cual ta un señal cla di anticipacion y alcance global."

E 12 wega televisa cu comentario den Ingles riba TNT, TBS y TruTV tabatin un promedio di 360.000 televidente pa dialuna, incluyendo 409.000 pa siete wega anochi y durante weekend.

Siete di e ocho luga den kwartfinal por bay pa clubnan Europeo
E segundo ronda ta habri diasabra cu un wega Brasilero entre Palmeiras y Botafogo, sigui pa Chelsea y Benfica mas despues den dia.
Diadomingo ta cuminsa cu un reunion di perfil halto unda lo mira Inter Miami y Lionel Messi contra campeon Europeo Paris Saint-Germain, sigui pa Bayern Munich contra Flamengo.

Inter Milan-Fluminese y Manchester City-Al Hilal ta tuma luga dialuna, y Real Madrid lo enfrenta Juventus diamars. Borussia Dortmund lo hunga contra Moneterrey e mesun dia.

Equiponan Europeo a gana 16 di e 17 edicion anterior di e Copa Mundial di Club cu ocho equipo, e unico excepcion tabata un victoria na 2012 di Corinthians (Brasil) contra Chelsea.

Manchester City ta e unico equipo cu a keda 3-0 den e etapa di grupo.

Pariba Legends a blikia Sero Blanco!

Diasabra ultimo, 21 di juni, hopi fanatico di domino estilo "fast & Furious" a wanta nan rosea p'e grandioso wega entre Sero Blanco DT contra e trabuconan di pariba di brug, esta Pariba Legends DT. E "hype" tabata t'ey, pero ora "puntje" a yega "bij paaltje", a resulta cu tabata falta hopi letter "i" ta dwaal rond sin nan "puntje"!

E bataya a cuminsa estilo "niks aan de hand", caminda cu Sero Blanco tabata tin un cara di "ainda nos ta bezig ta warm up". Pocopoco e cara ey a cambia pa style di "un djis nos ta ranca sali"! mas cu claro, mester duna beneficio di duda n'un team c'un historia grandi den domino. Pero, toch, net prome cu bel a bati pa halftime, por a sinti na varios mirones cu nan ta carga e pensamento di "Oei! E cos aki ta hole manera un wea cu lo pega candela". Halftime ta bay aden cu score bentahoso pa Pariba Legends di 11 - 5. Na Hulanda nan ta bisa "niet gepiest, maar toch nat"!

Anyway, manera semper, chef di Domino Square Garden a prepara un batayon di snack completamente gratis p'e publico presente, y manera di custumber, por a filma un escena di e siguiente pelicula zombi n'e style con publico a basha hambra riba e pasapalonan! Style di man cu 5 dede ta bira glove di baseball cu 6 klauw!

Enfin, di dos tempo ta bay aden, y ta aki ta caminda cu Pariba Legends a kita tur duda cu nan ta e ekipo e anochi ey cu ta carga e "bunker-buster" bom di Donald Trump! Un solo lansa, y e team di pariba ta drenta bora te paden dje Sero Blanco y dal nan 10 wega prome cu esaki por conta te 3! Shonnan, increibel, pero Pariba Legends a plama e sero foi otro cu score aplastante di 21 - 7! KABOOM! Over and out!

Minister di Deporte a aproba continuacion di proyecto di instalacion di luz pa veldnan deportivo

Minister di Deporte, mr. Gerlien Croes, a confirma aprobacion pa continuacion di e proyecto di instalacion di luz na veldnan deportivo. E ta un proyecto cu Lotto pa Deporte ta cargando financieramente. E iniciativa ta parti di un vision mas amplio pa consolida e infrastructura deportivo y pa crea espacio sigur, accesibel y cu ta motiva pa organisa mas actividad fisico den tur bario.

Despues di un evaluacion di e prome fase di e proyecto, cu a inclui instalacion exitoso di iluminacion na varios veld, Minister Croes a aproba dia 20 di mei ultimo e siguiente fase cu lo inclui un cantidad adicional di tres veld cu lo beneficia di miho iluminacion. Esaki lo permiti uso mas prolonga y sigur di e veldnan, tanto pa entrenamento como pa competencia, den oranan di anochi y ora cu visibilidad naturalmente ta limita.

E siguiente tres veldnan cu lo ta na turno pa haya luznan nobo riba veld lo ta veld di RCA, Riverplate y Nacional, segun e aprobacion cu Minister Gerlien Croes a duna 20 di mei ultimo. E proyecto ta wordo ehecuta den colaboracion cu Lotto pa Deporte y cu apoyo tecnico y logistico di partner strategico.

"Nos ta kere firmemente den e poder di deporte pa uni comunidad, formacion di nos ciudadanonan, stimula un estilo di bida saludabel y crea oportunidad pa desaroyo personal y colectivo. Iluminacion ta un parti esencial di esaki, y nos ta compromete pa sigui inverti den e infrastructura cu nos deportistanan merece", Minister Croes a subraya.

E continuacion di e proyecto ta anticipa pa cuminsa den e proximo lunanan, cu enfoke riba sostenibilidad, eficiencia energetico y durabilidad di e instalacionnan. Minister Croes a conclui cu un yamada na comunidad pa sigui cuida y haci uso di e espacionan deportivo sanamente.

Team Snor a acepta challenge di Bou Palo Boys di Alto Vista!

Awe, 28 di juni, e centro di pega piedra, e mundialmente famoso Domino Square Garden, un biaha mas lo ta e epicentro di otro temblor den mundo di domino! E ekipo di Alto Vista, esta Bou Palo Boys di 'High View', a challenge Nelson "Snor" Perez su ekipo pa midi forsa e fin di siman aki. Mas cu claro, Team Snor no ta riña pa niun team y a acepta e reto di biaha!

Papiando di reto, na mesa di redaccion a yega un vroem-vroem di un caso straño di "schoenmaker blijf bij je leest" cu a pasa n'un conocido restaurant crioyo den curason di Tanki Leendert. E hungadonan cu ta frecuenta e restaurant cu ta carga e mesun nomber cu su doño, a dicidi di challenge Team Snor p'un wega di domino, cual wega a tuma lugar diasabra ultimo n'e restaurant aki, cual su nomber ta caba cu "Place". Wel, manera nan ta bisa na Ingles: "Guys, don't quit you dayjob"! E ekipo di Snor den un frega di wowo a pone su contrincante "in their place"! Vap vap Team Snor a pone tur na nan luga cu score aplastante di 21 - 10! Un "slam dunk" cu lo keda resona pa basta tempo tras dje bar dje establecimento!

Mientras tanto shonnan, Team Snor ta rumbo pa enfrenta otro desafio, e biaha aki dje trabuconan cu ta train bou dje palonan ay na Alto Vista! Diasabra proximo, 28 di juni, cuminsando pa 8'or en punto, e trabuconan lo baha foi patras di tanki di Alto Vista pa bin mustra Team Snor es un ke otro den domino! Manera ta custumber, entrada ta completamente gratis pa pueblo en general, y durante halftime e pasapalonan lo lora totalmente por nada. Bini un bini tur pa presencia e estreno dje ekipo di Alto Vista! Yega!

M.J.C TROMP
NOTARIS

Santa Cruz 35 • Santa Cruz, Aruba
+297 585 3500 | +297 585 7900
info@notaristromp.com

EXECUTORIALE OPENBARE VERKOOP

Op **donderdag 24 juli 2025** des namiddag om 14.00 uur, zal in de Aruba Surfside Marina, L.G. Smith Boulevard 7, Oranjestad, ten overstaan van notaris mr M.J.C. Tromp of haar plaatsvervanger, de executoriale verkoop, als bedoeld in artikel 3:268 van het Burgerlijk Wetboek van Aruba, bij opbod en daarop volgende afmijning worden gehouden van:

het recht van erfpacht tot 11 mei 2066 op een complex van twee (2) percelen domeingrond, gezamenlijk groot zevenhonderd vier en vijftig vierkante meter (754 m2), gelegen te Kadushi Largo in Aruba, met het daarop gebouwde, plaatselijk bekend als "**Kadushi Largo 13-B**", bestaande uit:

- een perceel domeingrond, groot vierhonderd zes en zestig vierkante meter (466 m2), kadastraal bekend als Land Aruba, Derde Afdeling Sectie B nummer 1670;
- een perceel domeingrond, groot tweehonderd acht en tachtig vierkante meter (288 m2), kadastraal bekend als Land Aruba, Derde Afdeling Sectie B nummer 1669;

Inzetprijs: Afl. 195.000,==.

De veilcondities zullen 8 dagen voor de verkoopdatum ter inzage liggen ten kantore van voornoemde notaris.

De executant behoudt zich het recht voor om de veiling uit te stellen en op te houden zonder de verplichting de reden(en) daartoe te noemen.

Tot en met 9 juli 2025 kan onderhands op het te executeren registergoed worden geboden bij een aan voornoemde notaris mr M.J.C. Tromp gericht geschrift.

Bieders dienen terstond een bankgarantie of een gelijkwaardige document dat aanvaardbaar is voor de executant te overleggen en in het bezit te zijn van een geldig identiteitsbewijs.

Notariskantoor mr. M.J.C. Tromp
Santa Cruz 35
Tel: 5853500/5857900
Fax: 5854222
Email: veiling@notaristromp.com/auction@notaristromp.com

NT

BONDIA ARUBA

Con ChatGPT y otro hermentnan di AI ta cambiando e profesion di docente

(AP) - Pa su klas, docente di matematica Aña Sepulveda kier a haci geometria algo leuk. El a pensa cu su studiantenan cu ta "fanatico di futbol" lo ta interesa den siña con e conceptonan di matematica ta aplica na e deporte. El a pidi ChatGPT pa ayudo.

Dentro di seconde, e chatbot a crea un plan di les di 5 pagina, te hasta ofreciendo un tema: "Geometria ta tur caminda den futbol - riba veld, den e bala y te hasta den e diseño di stadionnan!"

E tabata splica e formanan y angulonan den campo di futbol.

E tabata sugeri temanan pa cuminsa combersacionnan den klas; "dicon e formanan aki ta importante den e wega? E tabata propone un proyecto pa e studiantenan diseña nan propio cambio of stadion di futbol utilisando e liniaalnan y demas herment."

"Usa AI a cambia tur cos p'ami," Sepulveda a comenta, ken ta duna les na un scol di idioma duo na Dallas y tin ChatGPT pa traduci tur cos den Spaño. "E ta yuda'mi cu plania mi lesnan, comunica cu e mayornan y aumenta e participacion di studiantenan."

Den henter e pais, hermentnan di inteligencia artificial ta cambiando e profesion di docente mientras docentenan ta usando nan pa yuda skirbi werkboek of proefwerk, diseña lesnan, yuda cu controla y duna punto y reduci e trabao di documento.

Pa medio di duna nan mas tempo, varios ta bisa cu e tecnologia a haci nan miho na nan trabao.

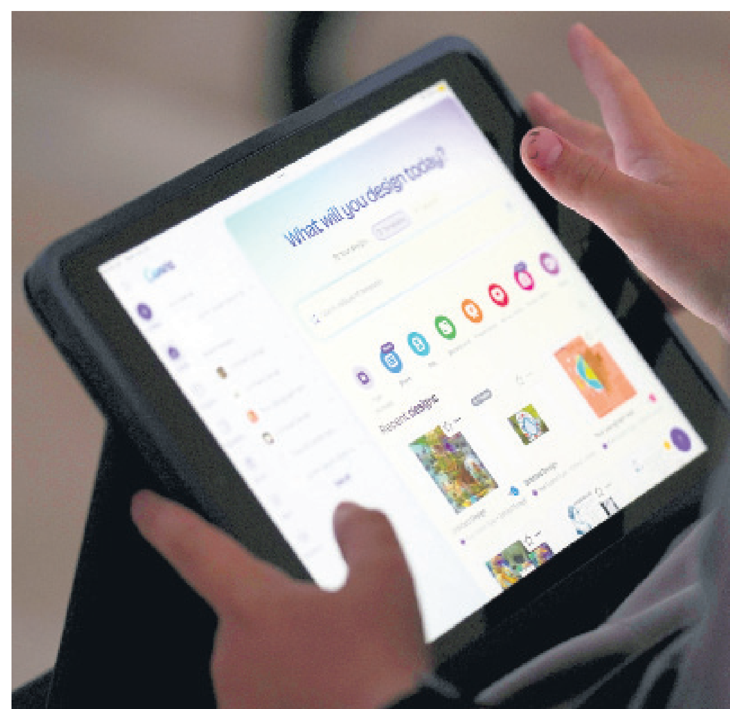
Un encuesta publica diaranson pa Gallup y Waltom Family Foundation a haya 6 den 10 na Merca.

Docentenan trahando den scolnan publico yama K-12 a usa hermentnan di AI pa nan trabao durante e ultimo aña escolar, cu uso mas pisa den medio di docentenan di scol secundario y docentenan di scol vocacional. El a haci un encuesta cu 2,000 docente den henter e nacion den april.

E participantenan cu a usa hermentnan di AI semanal ta calcula cu esaki ta spaar cerca di 6 ora pa siman, sugeriendo cu e tecnologia por yuda alivia e cansancio di e docentenan, segun Gallup su consehero Andrea Malek Ash, ken a skirbi e rapport.

Estadonan ta publica guianan pa usa hermentnan di AI den klas

Mientras scolnan ta nabega e preocupacionnan tocante abuso di studiante di e tecnologia, algun tambe ta introduciendo e guianan y training pa docentenan pa asina nan ta informa y evita shortcut cu ta afecta e studiantenan.

Cerca di 2 docena di estado tin guia di nivel estatal pa AI den scolnan, sinembargo e extento cu cual esaki ta aplica na scolnan y docentenan no ta algo uniforme, segun Maya Israel, ken ta profesor asociado di tecnologia educacional y ciencia di computer na University of Florida.

"Nos kier garantisa cu AI no lo reemplasa e decisionnan y huicio di docentenan," Israel a bisa.

Si docentenan ta usando chatbot pa controla y duna puntuacion, nan mester ta consciente cu e hermentnan ta bon pa trabao di "nivel abao" manera proefwerk di multiple choice pero ta menos efectivo ora cu mester pensa mas y tin mas consideracion.

Tambe mester tin un manera pa studiantenan alerta docentenan ora cu e puntuacion ta demasiado estricto of inconsistente, y e puntuacion final mester keda den man di e docente, el a splica.

Alrededor di 8 den cada 10 docente cu ta usa herment di AI ta bisa cu esaki ta spaar tempo den tareanan manera traha werkboek, huiswerk, proefwerk of trabao administrativo. Y 6 den 10 docente cu ta usa hermentnan di AI ta bisa cu esaki ta mehorando e calidad di nan trabao ora ta trata modifica e material di studiantenan of duna feedback. "AI a transforma con mi ta duna les.

Tambe el a transforma mi fin di siman y a duna'mi un miho balans enter bida y trabao," Mary McCarthy, un docente di scol secundario y estudionan social na Houston cu a usa hermentnan di AI a splica tocante plannan di les y otro tareanan.

McCarthy a bisa cu e training cu el a ricibi for di su districto riba hermentnan di AI a yud'e modela uso apropia pa su studiantenan. "Bo ta tende 'AI ta malo y muchanan ta bay bira menos sabi," wel si pero si nos no siña nan con pa usa e herment," McCarthy a comenta, "E ta sinti manera e ta mi responsabilidad como e adulto den klas pa yuda nan saca afo con pa nabega e futuro aki."

Docentenan ta bisa cu e tecnologia ta miho si usa esaki moderadamente

Punto di bista riba e rol di inteligencia artificial den educacion a cambia dramaticamente desde cu ChatGPT a lansa den fin di 2022.

Scolnan cerca di e pais inicialmente a prohibi esaki, sinembargo desde e tempo aki varios a busca manera di incorpora esaki den klasnan.

Preocupacion tocante sobreuso den studiante te ainda ta presente.

Alrededor di mita di docentenan ta preocupa cu e uso di studiante di AI lo disminui e studiantenan su habilidad di pensa criticamente y di manera independiente of di tin persistencia ora di resolve problema, segun e estudio.

Un beneficio cu e docentenan ta mira den bira familiar cu inteligencia artificial ta e habilidad di por mira ora cu studiantenan ta haciendo uso dimas di esaki.

Pistanan cu tareanan ta skirbi pa herment di AI ta inclui un ausencia di eror den gramatica y frasenan compleho ora di skirbi, segun docente di Ingles Darren Barkett.

El a bisa cu e ta depende riba ChatGPT su mes pa crea plannan di les y duna puntuacion riba proefwerk di multiple choice y verslag.

Den Chicago, docente di arte Lindsay Johnson a bisa cu e ta haci uso di programanan di AI veta pa su scol y considera safe pa usa cu menornan di edad, pa privacidad di data y otro preocupacionnan.

Pa garantisa cu studiantenan ta sinti confia den nan habilidadnan, e ta bisa cu e ta introduci e tecnologia den etapanan mas laat pa proyectonan.

Pa su evaluacion final, Johnson a pidi e docentenan haci un pintura di un persona cu influencia den nan bida. Despues cu studiantenan pone e toque final na e cara di e suheto, Johnson ta introduci AI generativo pa esnan cu kier ayudo den diseña e background.

El a usa un herment di AI dentro di Canva, despues di confirma cu su districto su departamento di IT cu e diseño di e programa a pasa e screening di privacidad.

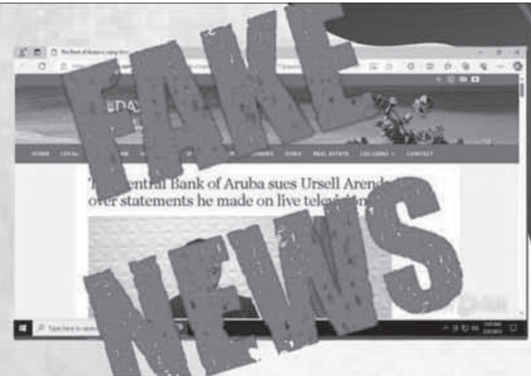
"Como docente di arte mi meta ta pa nan sa e diferente hermentnan cu tin y pa siña nan con e hermentnan aki ta traha," el a bisa.

Algun studiante no tabata interesa den e ayudo. "Mita di e klas a bisa 'mi tin un vision y mi ta bay traha riba dje."

Keda alerta pa estafa riba rednan social!

No click riba aviso paga (sponsored ad) cu ta usando imagen di Aruba Today.
Bishita solamente e pagina oficial di Facebook, Aruba Today News, of e website
www.arubatoday.com.

Si bo haya algun problema, nos t'ey pa yuda: bondia.aruba@gmail.com

Na Palm Beach un persona supuestamente maltrata y yorando no kier a bay hospital

Diaranson madruga a drenta informe di cu tin un dama na yoramento na un establecimento na Palm Beach, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu e dama lo a ser maltrata ora e kier a drenta e establecimento pa wak si su amigo(a) ta den e lugar pero e lugar ta cera y ademas e no kier a haya tratamento medico ni bay hospital.

Polis a bis'e cu e mester bandona e sitio y si e kier e pro entrega un keho oficial na recherche den oranan di dia.

Pida mondi na Tanki Leendert tabata na candela

Diaranson madruga a drenta informe di cu tin un candela na Tanki Leendert banda di e Sitio di Oracion Dr. Jose Gregorio Hernandez, mesora a dirigi un unidad di bombero na e sitio.

Na nan yegada a cuminsa di biaha cu un combate duro y directo cual a logra paga e candela aki cu tabata molestia den e vecindario.

Polis atento pa peligro di candela

Polis tabata atento pa mira si e casnan banda di e candela di banda di Rooi Bosal pa esakinan no bira un menasa di e candela.

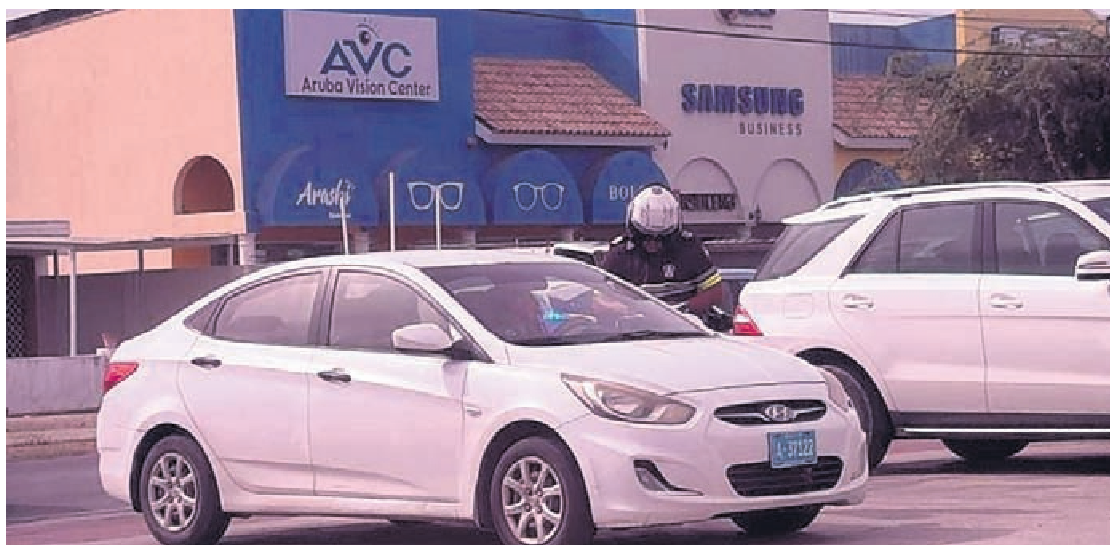
Diamars anochi ora cu a nota e candela banda di P.O.V.A. tabata expande y pa nan no bira un menasa di e candela polisnan tabata observa e area rond cu extra vigilancia.

Polis di e brigada motorisa parando auto pa control na Shaba

Diaranson mainta nos colaborador a topa cu oficialnan di e brigada motorisa teniendo control den trafico.

Aki nan tabata para auto revisa documentonan y controlando nan comportacion den trafico.

Accidente cu hende herida pa falta di preferencia na Eagle Beach

Diaranson merdia a drenta informe di un accidente cu hende herida na e crusada pariba di Le Vent na Eagle Beach, mesora a dirigi tanto polis como ambulans na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda un Suzuki Ertiga no a duna preferencia na un Nissan Serena y a bay dal riba dje, Debi na e impacto un persona den e Serena a resulta levemente herida.

Na yegada di e ambulans nan a atende e victima na e sitio mes.

Ambulance a bay pa un homber trahando riba trapi cu a cay y a fractura su enkel

Diaranson atardi a drenta informe di cu un homber di 40 aña lo a cay y a fractura su enkel, mesora a dirigi un ambulance na e sitio.

Na yegada di e ambulance nan a atende e victima y a bisa cu amigonan mes lo hib'e hospital.

Candela na Saliña a bolbe lanta y bomberonan a bolbe bay p'e

Diaranson merdia a drenta informe di cu e candela na Saliña a bolbe lanta y tabata birando grandi, mesora a dirigi un unidad di bombero na e sitio.

Di Biaha nan a habri slang y cuminsa domina e candela te paga esaki completamente.

Un homber a cay for di stelashi cortando mata na Young Fellow

Diaranson mainta a drenta informe di cu un persona a cay for di stelashi na Young Fellow Barcadera, mesora a dirigi un ambulans na e sitio.

Na yegada di e ambulans a bin compronde cu nan tabata cortando mata y diripiente esaki a bini completamente abao bentando e victima tambe.

Nan a atende y a trans porte pa hospital.

Polis na Oslo ta anuncia cargonan di acoso y abuso sexual contra yiu di prinses heredera di Noruega

(AP)—Polis di Oslo a anuncia diabierna cargonan Marius Borg Høiby, e yiu homber mayor di e prinses heredera di Noruega, riba varios conteo incluyendo acoso y abuso sexual, y daño corporal despues di un investigacion di un caso cu a envolvi un cantidad di dobel cifra di supuesto victimanan.

Høiby, e yiu homber di Prinses Heredera Mette-Marit y hijastro di e heredero pa e corona, Prins Heredero Haakon, a ser critica despues cu el a ser repetidamente deteni na 2024 pa via di acusacionnan di abuso sexual y riba cargonan preliminar di daño corporal y criminal.

Abogado di polis di Oslo Andrea Kruszewksi a bisa cu Høiby tabata cooperativo durante cuestionamento di polis, cual awor ta completo. Evidencia den e caso a ser tuma di fuentenan cu ta inclui mensahenan di texto, testimonionan y incursionnan di polis, e abogado policial a bisa.

E cargonan a inclui 1 caso di abuso envolviendo sexo y dos caso di abuso sin sexo, cuatro caso di acoso sexual y dos caso di daño corporal, Kruszweksi a bisa durante un conferencia di prensa.

“Mi no por divulga mas detaye tocante e cantidad di victima den e caso cu no ta confirma cu esaki ta di dobel cifra,” el a bisa.

Abogado di defensa Petar Sekulic, den un email pa AP, a bisa cu Høiby tabata “tumando e acusacionnan absolutamente serio, pero no ta reconoce cualkier responsabilidad den mayoria caso—specialmente e casonan relaciona cu abuso sexual y violencia.”

E palacio real a bisa cu “e caso ta procediendo via e sistema legal y ta siguiendo proceduranan normal. Nos no tin nada mas pa agrega.”

E caso tabata noticia grandi na Noruega, unda e famia real ta popular. Høiby a biba anteriormente cu e pareha real y nan dos yiu, Prinses Ingrid Alexandra y Prins Sverre Magnus, pero awor ta biba den un cas separa den bisindario, segun Sekulic.

Høiby ta keda liber pendiente di un posible huicio y tin derecho na un presumpcion di inocencia te ora cu corte dicta lo contrario.

Conoci cariñosamente como “Little Marius,” Høiby a crece den bista publico disfrutando di e mesun rikesa y privilegio cu su rumannan real, aunke su tata biologico, Morton Borg, a sirbi tempo den prison pa ofensanan di droga y violencia. Høiby a reconoce su uso di cocaina y adiccion.

E futuro reina di Noruega a drenta den bista publico na 2001 ora el a casa Haakon, pasobra e tabatin mama soltera cu a biba un bida cu un pareha cu a ser condena di cargonan di droga.

Resultado Sorteo
Juni 27

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
9910	9136	5570	7494
8573	2945	SUPER5	6242
4761	0804	-	8630

MERDIA / **ANOCHI**

	MERDIA	ANOCHI
CATOCHI	Sorteo # 4663	Sorteo # 8581
	2279	9568
	7574	5823
	3101	1583
MULTI-X	X5	X3
BIG 4	Sorteo # 4663	Sorteo # 7625
	8720	0140
MULTI-X	X3	X2
1OFF	Sorteo # 2719	Sorteo # 2330
	6831	8625
ZODIAC	Sorteo # 4663	Sorteo # 6384
	4174	4598
	Tauro	Tauro
LUCKY 3	Sorteo # 1537	Sorteo # 1314
	212	902
MULTI-X	X2	X2

LOTTO 5

Sorteo #	Joker	Letter
0 x Jackpot	Proximo Jackpot	
0 x Match 4+	180.000,-	
0 x Match 4		
0 x Afl. 12,00		

LOTTO DI DIA 05-10-11-15-18

Sorteo # 6869	Proximo Jackpot
0 x Jackpot	54.000,-
13 x Match 4	
285 x Afl 8,00	

MINI MEGA 04-10-14-23

Sorteo # 1779	Mega Ball 06
0 x Jackpot	Proximo Jackpot
0 x match 4	750.000,-
12 x Afl. 500,00	
216 x Afl 50.00	
282 x Afl.15,00	

MINI MEGA MEGA PLUS **Afl. 1.100.000,-**

MEGA DI NUMBER KORSOU
Sorteo #

BONDIA ARUBA
SI BO BEBE NO STUUR
SI BO STUUR NO BEBE

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010

F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610

F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138

Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999

Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord
(close to the hotels)
Tel: 736-2952 or
593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	**Imsan**
7:00 pm / 10:00 pm	**24 ora**

Botica na warda

Oranjestad:	**San Nicolas:**
Sta. Cruz :	Centro Medico:
Tel. 585 8028	Tel. 584 5794

EMERGENCIA 911

POLIS

Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA

Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD

Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA

Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

5 oficial Griego ta retira pa via di acusacionnan tocante fraude di subsidio agricultural

(AP)—Cinco oficial halto di gobierno Griego, incluyendo un minister y tres minister suplente, a retira diabierna despues di acusacionnan di ta envolvi den corupcion tocante e mal maneho di subsidionan agricultural di Union Europeo (EU).

E caso ta surgi for di e supuesto mal maneho di subsidionan di EU pa agricultura entre 2019 y 2022 pa un agencia gubernamental, conoci pa su acronimo Griego OPEKEPE, cu tarea pa maneha fondo.

Segun Ministerio Publico Europeo, un "cantidad significante di individuo" a ricibi subsidio via un agencia basa riba declaracionnan falso, incluyendo declaracionnan di ta doño of huur tereno cu tabata publico. E sospechosonan a sigui entrega declaracionnan falso di animalnan di cria te cu 2024, manteniendo derecho pa pago di subsidio, el a agrega.

Ministerio publico a manda un file di caso pa e parlamentario Griego na comienso di siman incluyendo acusacionnan di e posible envolvimento di ministernan di gobierno den un skema di fraude organisa. Miembronan di parlamento a disfruta di inmunidad di persecucion na Grecia cu por ser relaha solamente via voto parlamentario.

Den un carta di retiro pa prome minister diabierna, minister di Migracion y Asilo Makis Voridis a mantene su inocencia, bisando cu e tabata retirando pa asina concentra riba claria su nomber. Voridis a sirbi como minister di Agricultural di 2019 pa 2021.

Prome minister Kyriakos Mitsotakis a acepta su retiro, como tambe di e ministernan suplente di Asunto Externo, Agricultura y Cuminda, y Gobernacion Digital, y di e secretario general di Agricultura y Cuminda. Reemplaso pa tur cinco lo ser nombra "den e proximo dianan," segun vocero di gobierno Pavlos Marinakis a bisa den un declaracion.

E comision Europeo a anuncia na comienso di luna cu e lo reduci e cantidad di subsidio agricultural pa Grecia pa 5% pa un total di 392 miyon euro.

Pronostico di tempo

Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubla y generalmente seco
Den marduga y mañan: parcialmente nubla cu un awasero breve

Temperatura maximo 33 grado celsius
Temperatura minimo 27 grado celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 34 pa 40 grado celsius
UV index: 12

Bahada di solo : 7:09 pm
Subida di solo : 6:17 am

Biento:
Modera te basta fuerte for di direccion oost;
Forsa 4 te 5 (20 te 39 km/ora, 11 te 21 nudo)
Den di dia fuerte te posiblemente duro den rafaga;
Forsa 6 te 7 (40 te 61 km/ora, 22 te 33 nudo)

Situacion general di tempo pa proximo 24 ora:
No ta spera cambionan den e tipo di clima cu tin actualmente. De bes en cuando algun area di nubia por pasa den region local y produci un awasero breve y local durante e periodo di pronostico aki. Mas aleu, un concentracion leve te modera di stof di Sahara lo stroba visibilidad y trece aire di calidad menos bon den region. Personanan cu tin sensibilidad pa cambionan den calidad di aire mester tene esaki na cuenta.

Condicionnan maritimo/ estado di lama:
Na partinan protegi di costa: ketu, rond di 1 pia.

Na partinan zuid: trankil te modera cu olanan di 1 pa 3 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa; generalmente modera cu olanan di 4 pa 7 pia.

Aviso/ alerta:
Ocupantenan di boto chikito mester bay cu cautela na partinan oost, noord te noordwest di area di costa. Cautela mester wordo eherce riba lama habri.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Laga tur loke ta spera mi ta bunita
Laga tur locual cu mi encontra na caminda ta bunita
Laga tur locual cu mi laga atras keda bunita y
Laga esakinan termina den tur buniteza.
Cado Wever.

Cu dolor na nos curason, nos ta anuncia fayecimento di:

Lucia Filomena Wouters-Croes
***11-12-1950 - †23-06-2025**

Na nomber di su:
Esposo: Girigorio Toto Wouters

Yuinan:
Marloushka Morales-Ponson y Alvaro Morales
Tammy Wouters y Ray Muller

Nietonan:
Joshua Bonilla
Tamia Petrochhi
Jemimah Morales

Rumannan:
Juan Cruz y Olinda Cruz-Yarzagaray
Carlos Cruz y †Beatrix Cruz-Estrada
Mardomo Cruz y †Carmen Cruz-Estrada
†Juan David Cruz y †Olimpia Cruz-Vrolijk
†Gustavo Cruz y Maria Altagracia Cruz-Romero

Sobrino y Sobrinanan:
Susana Cruz Martijn y famia
Gladys Cruz
Franco Cruz y famia
Jorge Cruz y famia
Imelda Cruz y famia
Edward Cruz y Beatriz Morena y famia
Martica y Martin Alam y famia
Danilo Cruz y Vivian Filiciana y famia
Monty Cruz
Arnold y Erlyn Cruz-Thiel y famia
Gina y Elvin Geerman Cruz y famia
Elvis y Yagaira Cruz-Croes y famia

Demas:
Famianan Evelina Wouters y famia
Maria Wouters y Kito y famia
Gregorio Wouters y famia
Roland Wouters y famia
Edna Wouters y Nel y famia
Margarita Wouters y famia
†Milo Wouters y Naomi y famia
Oslin Wouters
Elisabeth Wouters y Robert y famia
Reynold y Mary y famia
Marcelino Wouters y Annemiek

Conocirnan: Rignaldo y Rika Jansen

Rumannan den Cristo di Iglesia Emannuel

Coleganan di De Palm Tours

Despensa nos si den nos tristeza nos por a lubida algun familiar. Dios bendishona boso tur.

Ta desea pa bin bisti na colornan alegre

Oportunidad pa concolencia: Royal Funeral Home, diabierna 27 di juni 2025 di 7:00 pa 9:00 pm

Acto di entiero lo tuma lugar Diasabra 28 di juni 2025 di 2:00 pa 4:00 pm na Iglesia Emannuel y despues lo Sali pa Santana catolico na Paradera

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Laga tur loke ta spera mi ta bunita
Laga tur locual cu mi encontra na caminda ta bunita
Laga tur locual cu mi laga atras keda bunita y
Laga esakinan termina den tur buniteza.
Autor: Cado Wever.

Cu hopi tristesa nos ta anuncia cu a bay laga nos:

Emile Alois de Cuba
***10-11-1945 †24-06-2025**

Yiunan:
Emile Jr. & Tamara de Cuba
Jill M. de Cuba

Nieto(a)nan:
Nailah A. de Cuba
Sophia U. de Cuba

Rumannan:
Eileen & Herman Paalman
†Johnny & †Liesbeth de Cuba
Pinky de Cuba
†Tico & Rica de Cuba
Randy & Yolanda de Cuba

Subrino(a)nan:
Mariela, Karen y Roxane Paalman
Guido y Eileen de Cuba
Maureen van Eede
Rubén y Olivia de Cuba

Amigo(a)nan stima:
Michael & Natalie de Cuba
Tito & Jenny de Cuba
John Fingal & Mirta Evertsz
Margie van Gijn
Boy & Celina Laclé
Glenn & Cha Marugg
Frederick & Monica Nuboer
Nina & Gaby Werleman (cu un danki special)

Primo(a)nan , amigo y conocirnan, bisiñanan

Demas famia de Cuba, Henriquez, Loefstok, Croes, Magré, van Eede, Croeze, Metaal, Zinghini, empleadonan di Leysner & de Cuba, amigonan di Roadside Café y demas famia y amigonan, mucho hopi pa menshona.

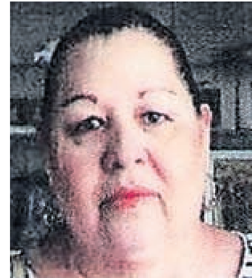
Ta invita pa acto di despedida cu lo tuma lugar dialuna dia 30 di juni 2025 na Aurora Funeral Home di 1or pa 4or di merdia. Acto di cremashon lo tuma lugar den seno familiar. Despues di cremashon no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida cualkier persona.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

“Señor ta mi wardador, mi’n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa”.
Salmo: 23

A fayece cristianamente

Glenda Gorgiana Maduro
***26-05-1952 - †20-06-2025**

Na nomber di su:
Yiu: Christopher E. Maduro

Mayornan:
†Frans y †Damasa Maduro-Christiaan

Rumannan:
†Buchi, sra vda. Mirtha Maduro-Kelly y famia
Dolfi, Diosa Maduro-Garcia y famia
Ronny, Maria Maduro-Solognier y famia
Sandra, Marcelo Kelly y famia
†Frenky Maduro y famia
Ivonne Maduro y famia

Tanta: Sra. Vda. Denisia Kock-Dijkhoff

Primo y primanan, Sobrino y sobrinanan, ihanan, swa y cuñanan

Amiga di cas: Oma

Na staff di Hospice Atardi, zusternan, huespednany voluntarionan. Un danki special na Connie, Alex y Josua cu durante e malesa di Glenda na Hospice Atardi tur dia tawata tey pa cuidele.

Ex-coleganan: Doy Thiel, Lizayra Ponson, Marietje Martines, Kenneth Figaroa, Magaly Maduro, Angela Correa y demas Ex Colega y amiganan

Demas famia, bisiña y conocirnan:
Maduro, Christiaan, Garcia, Solognier, Kelly, Kock, Croes, Dijkhoff, Blom, Farro, Wing

Oportunidad pa concolencia: Aurora Funeral Home, diabierna 27 di juni 2025 di 7:00 pa 9:00 pm

Acto di entiero lo tuma lugar na Aurora Funeral Home, diasabra 28 di juni 2025 di 2:00 pa 4:00 pm, despues lo sali pa Santana catolico na Sta Cruz

Enbes di flor of krans lo tin un box disponibel pa un donacion na Hospice Atardi

Despensa nos si den nos tristeza nos pr a lubida di menciona algun famia y of conocir.

BONDIA ARUBA

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

I love you, LORD, my strength.
The LORD is my rock, my fortress and my deliverer; my God is my rock, in whom I take refuge, my shield and the horn of my salvation, my stronghold.
Psalm 18:1-2

With profound sadness in our hearts, we announce the passing of our beloved:

Antonio Rodriguez Bryson

Better known as: Tony or Bryson
Sunrise: February 27, 1960
Sunset: June 18, 2025

Son of the late James Bryson and the late Ambroisine Bryson-Paris

He is lovingly remembered by his **wife**:
Rosa "Rosi" Bryson Simon

Sisters:
Felicita Bryson and family
†Patricia Paul Bryson and family in the U.S.A.
Rose Marie Nedd Bryson and Edison Nedd
Gloria Passape Bryson and family in Guadeloupe
June Bryson in St. Maarten

Brothers:
James Bryson and Willemina Bryson Huijser and family in the Netherlands
Rolande Bryson
†Francisco Bryson
Roberto "Paris" Bryson and Juliette Bryson Richardson and family in St. Maarten

Godmother:
Elsa Rouse in Curaçao

In-laws:
Mother-in-law:
Neida Simon Padilla
Sisters-in-law:
Belinda (Linchie) and Peter Hassell Simon and family
Regina (Nina) Simon and family
Rosario (Chayo) and Eugene de Lange Simon and family.

Brothers-in-law:
Martin (Papito) and Mariela Simon Dirks and family
Luis (Ito) and Lucelly Simon Lopez and family

Like sons:
Revin Brooks and family
Dylan de Lange

He is also mourned by many nieces, nephews, great-nieces, great-nephews, cousins, and godchildren residing in Aruba, Dutch St. Maarten, French Saint Martin, the U.S.A., Bonaire, the Netherlands, France, Guadeloupe, and Curaçao—too numerous to mention individually.

Related Families:
Bryson, Simon, Brison, Hazel, Hassell, Milton Nedd, Carty, Paul, Passape, Hanson, Roberts, Pantophlet, Brooks, Mac Bene Courtar, Leerdam, Nisbet, Rosalia, Lake, Rodgers, Antersijn, Croes, Huijser, Brown, Javois, Illidge, Groeneveldt, Padilla, Dirks, Lopez, de Lange, Schwengle, Vinck, de Cuba, Fujooah, Lesire and Arends.

Friends and neighbors:
You know who you are and we thank you for your love and support.

Ex-colleagues:
AMC Unicon

Funeral Service & Viewing
The funeral service and viewing will be held at Royal Funeral Home in Oranjestad on Saturday, June 28, 2025, from 9:00 a.m. to 11:30 a.m. The funeral service will begin at 11:00 a.m. Antonio will be laid to rest at Sabana Basora Cemetery following the service.

We apologize if in our moment of grief, we forgot to mention anyone. Be assured that this was not intentional.

Unfortunately, we are not able to receive condolences at home after the funeral.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi no tin falta di nada
Den kunuku di yerba berde e ta ponemi sosega"
Salmo 23

Agradecido pa tur locual e la nifica pa nos, nos ta participa fayecimento di

Sra.Vda. Mildred Arsenia Susanna-Girigorie

Mihor conoci como "Mimi"
***14-12-1937 - †24-06-2025**

Casa: Dominico "Dindi" Susanna

Na nomber di su:
Yiunan:
Iris Susanna na Korsow
Lisette Susanna y famia na Hulanda

Su nieto y nieta:
Aldrick y Vanessa Susanna na Hulanda

Su rumannan:
Stanley Rosina
Amado Rosina
Stella Etienne na Inglaterra
†Wifred Rosina na hulanda
Tur cu nan respectivo famia

Sobrino y sobrinanan: Betty, Yvonne, Jovanka, Joshua na Hulanda, Curtis, †Wilfred, †David, Karin na Inglaterra, Edger, Edston, Saskia, Anouska, †Arcadio

Primo(a)nan na Aruba y Korsow

Swa y cuñanan:
Wilfred Susanna, Wilfrido Susanna, Johanita Susanna Cicilia Susanna, †Elvia Liseur, †Agnes Susanna, †Lucio Susanna, †Crisma Susanna na Corsow, Leo Etienne na Inglaterra tur ku nan respektivo famia

Amiganan:
Jeanne Porino
Mirna Illes

Su grupo di damas Honeybees di Dakota

Demas famia: Rosina, Girigorie, Susanna, Brion, Conquet, Beukenboom, Hodge, Eustace, Etienne, Bienvenida na Venezuela

Zusters y broedersnan di Wit Gele Kruis
Ayudante di cas: Marion, Sra Cristina di Cas di Machi

Si den nos tristesa nos por a lubida algun famia, nos disculpa pa esaki.

Acto di entierro lo tuma lugar dialuna 30 di juni 2025. Ta cuminsa ricibi bishita for di 2:00 pa 3:30 pm na misa Fatima na Dakota. Sigi pa un respons 4:00 pm. Cremashon lo tuma luga den seno familiar

Despues di entierro no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

With a heavy heart, we share the death of

Rickey Julio Cook

***04-12-1951 - †18-06-2025**

Wife:
Rafaela Pantophlet-Cook

Children:
†Phiri Cook
Reginald and Karina Cook
Antonie and Claudia Cook

Grandchildren:
Rasheed Cook,
Anayah Cook,
Josiah Cook,
Damairo Arrindel,
Kymaira Arrindel

Great-grandchildren:
Aiden Cook, Kataley Cook

Sisters and brothers too many to mention

Cousin:
Holland – Aruba - St Maarin -Curacao

Brother and sister-in-Law:
Liono Pantophlet (Boyie) and family
Ana Pantohlet and family
Carmen Billy Pantohlet and family

Family:
Cook, France, Pantophlet, Williams, Arrindel

All his friends that are like family

You are invited to the ceremony which will take place at Sta Teresita Church on Saturday June 28, 2025 from 9:00 am.

Respons will start at 10:30 am. We will be going to the Sabana Basora Cemetary.

Desired color of our beloved blue or yellow

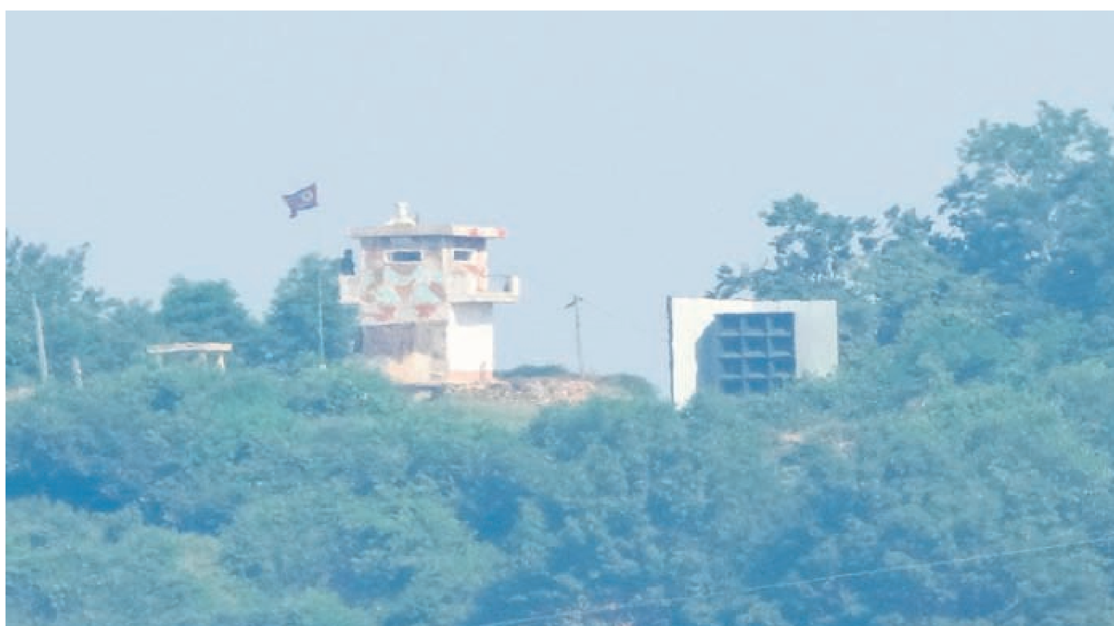
Our sincerest apology if in our grief we forgot to mention any names of other beloved ones.

6 Mericano deteni na Corea di Sur pa purba manda aros y Bijbel pa Corea di Norte via lama

(AP)—Seis Mericano a ser deteni diabierna na Corea di Sur pa purba manda 1.600 boter di plastic yena cu aros, Bijbelnan miniatura, biyetenan di 1 dollar y USB sticks pa Corea di Norte via lama, polis a bisa.

E Mericanonan a ser deteni riba frontera di Gwanghwa Island prome cu nan a tira e boternan den lama pa e por flota bay na e costa di Corea di Norte, dos polis di Gwanghwa a bisa. Nan a bisa cu a investiga e Mericanonan riba acusacionnan cu nan a viola ley riba e maneho di seguridad y desaster.

E agentenan, ken a pidi anonimidad pasobra nan no tabata autorisa di papia cu media riba e asunto, e nenga di duna detayenan personal di e Mericanonan den cuadra cu reglanan di privacidad. Polis di Gwanghwa a bisa cu nan no a haya kico ta poni riba e USB sticks.
E embahada Mericano na Corea di Sur no tabatin un

comentario publico inmediatamente.
Pa añas, activistanan a busca pa flota boternan di plastic of hisa blaas riba e frontera cargando pamfleta di propaganda anti-Corea di Norte y USB drives cu tin serienan y canticanan di Corea di Sur, un practica cu a ser prohibi entre 2021 pa 2023 pa via di preocupacionnan cu e por empeora tension cu e Norte. Corte di Norte a responde riba campañanan di blaas den pasado cu retorica fuerte y otro tipo di demostracion di rabia, y aña pasa e pais a lansa su mesun blaas riba e frontera, tirando sushi riba varios sitio na Corea di Sur incluyendo e tereno presidencial.

Na 2023, e Corte Constitucional di Corea di Sur a rechasa un ley controversial cu a criminalisa mandamento di pamfleta y otro obheto pa Corea di Sur, yamando esaki un restriccion excesivo riba discurso liber.

Pero desde cu el a tuma oficina na comienso di juni, e gobierno nobo liberal di presidente Lee Jae Myung ta pushando pa aborda campañanan civil asina cu otro leynan relaciona cu seguridad pa asina preveni tension empeora cu Corea di Norte y promove e seguridad di residentenan Sur Coreano riba frontera.
Dia 14 di juni, polis a detene un activista pa supuestamente hisa blaas den direccion di Corea di Norte desde Gwanghwa Island.

Lee a tuma oficina cu un promesa pa cuminsa atrobe cu e discusionnan cu e Norte y establece paz riba e Peninsula Koreano. E gobierno di Lee a para e propaganda anti-Pyonyang riba frontera pa asina calma tension militar. No a tende emisornan di e Norte desde e tempo ey.

Pero no ta cla si Corea di Norte lo responde na e gesto conciliatorio di Lee despues di priminti aña pasa pa kibra relacion cu Corea di Sur y bandona e meta di reunificacion pacifico di e dos Corea. Discusionnan oficial entre e Coreanan a keda para desde 2019, ora diplomacia Mericano riba denuclearisacion na Corea di Norte a ser stroba.

Accionnan Mericano ta cera na nivel mas halto algun luna despues di cay pa via di preocupacionnan di tarifa

(AP)—Accionnan Mericano a cera na nivel mas halto diabierna, un otro logro den e recuperacion remarcable den e mercado despues cu esaki a cay par luna pasa pa via di preocupacionnan cu e politicanan di comercio di e administracion di Trump por trece daño na e economia.

S&P 500 a subi cu 0,5%, cerando cu un record mas halto compara na esun di februari. E medida clave di e salud di Wall Street a cay cu casi 20% entre 19 di februari te 8 di april.

E recuperacion completo di e mercado a sucede den casi mita di tempo cu esaki ta tuma normalmente, segun Sam Stovall, strategista principal di inversion na CFRA. “Inversornan por tuma rosea trankil,” el a bisa.

E composito di Nasdaq a subi cu 0,5% y a establece su mesun record. E Dow Jones Industrial Average a subi cu 1%.

E decision di presidente

Donald Trump diabierna pa para discusionnan di comercio cu Canada a menasa e careda di Wall Street pa kibra record, pero e mercado a stabilisa despues cu S&P 500 a bira negativo pa un rato.

E beneficionan diabierna tabata amplio, unda casi tur sector dentro di S&P 500 a subi. Nike a cera cu 15,2% pa e ganashi mas grandi den e mercado, a pesar di advertencianan tocante un golpi duro pa via di e tarifanan di importacion.

E mercado mas amplio ta parce di a sali for di su miedo cu e guera entre Israel y Iran lo stroba e suministro global di azeta crudo y aumenta prijsnan. Un alto al fuego entre e dos nacion ainda ta na luga.

E prijs di azeta crudo na Merca a cay cu 0,4% pa 65,52 dollar pa bari. Prijs a cay back pa nivelnan pre-conflicto.

Inversornan tambe ta monitoriando posible progreso riba conflictonan di comercio entre Merca y su partnernan den comercio, specialmente China. E dos pais a firma un acuerdo di comercio cu lo hacie facil pa companianan Mericano obtene magnet y otro mineral for di China cu ta critica pa fabrica y produci microchip, segun secretario di Tesoreria Scott Bessent a bisa diabierna.
E ministerio di Comercio na China tambe a bisa cu e dos banda a “sigui confirma e detayenan di e framework” pa nan discusion di comercio. Pero su declaracion no a menciona explicitamente un acuerdo pa sigura acceso di Merca na mineralnan unico, y a bisa na su luga cu e lo evalua y aproba “aplicacionnan eligible di exportacion pa obhetonan controla.”

Un actualisacion riba inflacion diabierna a mustra aumento den prijs na mei, aunke e grado a pas mas cu e pronosticonan di economistanan.

Inflacion ta keda un preocupacion grandi pa empresa y consumidornan. E politica incierto di Trump a hacie dificil pa compania haci pronosticonan financiero. Tambe e ta pone presion riba consumidornan preocupa tocante un inflacion cu ya caba ta fastioso. Un lista largo di empresa incluyendo fabricantenan di auto y bendedornan a adverti cu impuesto di importacion mas halto lo probablemente trece daño na nan ganashi.

THE PASSING OF OUR COLLEAGUE

Antonio Bryson

It is with deep sadness that AMC Unicon announces the passing of our dear colleague Bryson, who left us on, June 18, 2025. Bryson was a valued member of our team, and his kindness, dedication and contributions will forever be remembered.

We pray for Bryson soul, as well as his family and loved ones, that God gives them the strength and comfort they need during this difficult time.

The funeral will take place at Royal Funeral Home on Saturday, June 28, 2025 from 9.00 a.m. to 11.30 a.m. Bryson will be laid to rest at Sabana Basora Cementery .

Jesus said to him, "I am the resurrection and the life. in me, though he were dead, yet shall he live. And whosoever liveth and believeth in me believes in me shall never die. John 11:25-26

Congo y Ruanda ta firma acuerdo di paz diseña pa caba cu decadas di conflicto sangriento

(AP)—E Republica Democratico di Congo y Ruanda a firma diabierna un acuerdo di paz facilita pa Merca pa yuda trece fin na e bringamento mortal den e region oriental di Congo mientras tanto yuda gobierno y companianan Mericano haya acceso na mineralnan critica den e region.

Secretario di Estado Marco Rubio a yam'e "un momento importante despues di 30 aña di guera." Mas trempan diabierna, presidente Donald Trump a bisa na un conferencia di prensa cu e por a media un trato pa "un di e gueranan mas malo cu hende a mira."

E acuerdo a ser aplaudi como un stap importante pa paz den e nacion Centro Africano di Congo, unda conflictonan entre mas di 100 grupo arma, esnan mas poderoso sosteni pa Ruanda, a mata miyones desde añanan 1990.

E acuerdo aki ta central pa Trump su empuhe pa haya acceso na mineralnan critico cu ta necesario pa e tecnologia rond mundo durante un tempo unda Merca y China ta competiendo pa influencia den Africa.

Analistanan ta bisa cu e acuerdo ta un direccion grandi pero no ta kere cu esaki lo trece un fin na e bringamento.

E grupo rebelde M23 ta e grupo arma mas poderoso den e conflicto, y su avansa grandi na comienso di aña a laga hopi hende morto riba caya. Considerando e 7 miyon hende desplasa na Congo, e Organisacion di Nacionnan Uni (UN) a yama esaki "un di e crisisnan humanitario mas compeho y serio na mundo."

Congo ta spera cu Merca lo duna sosten di seguridad necesario pa combati e rebeldenan y posiblemente pone nan retira for di e ciudadnan clave di Goma y Bukavu, y for di henter e region unda Ruanda tin aproximadamente 4.000 trupa desplega. Ruanda a bisa cu e ta defendiendo su interes teritorial y no ta sosteniendo M23.

Rebeldenan di M23 a sugeri cu e acuerdo no lo ta vinculente pa nan. E grupo di rebelde no tabata directamente envolvi den e acuerdo di paz, aunke el a tuma parti den otro discusionnan di paz cu ainda ta andando.

Corneille Nangaa, lider di Congo River Alliance—conoci pa su acronimo Frances AFC—cual ta inclui M23, a conta AP den maart cu discusionnan di paz directo cu Congo por tuma luga solamente si e pais reconoce nan preocupacionnan y cu "cualkier cos cu ta relaciona cu nos cual ta sucede sin nos, ta contra nos."

Un vocero di M23, Oscar Balinda, e echo esey na AP e siman aki.

Ruanda a ser acusa di explota e mineralnan di Congo den e region oriental, cual ta ser usa den smartphones, fighter jets y mucho mas.

Ruanda a nenga cualkier envolvimento, mientras analistanan ta bisa cu esey lo por hacie dificil pa Ruanda no ta envolvi den e region.

ARUBA VANDAAG®
Zaterdag 28 juni 2025 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Forensisch onderzoek in zaak Ayden Lanoy is afgerond

Pagina 3

OM moet De Meza informeren of hij verdachte is

Pagina 6

Aantal wapens in het Caribisch gebied neemt toe

Pagina 7

ARUBA VANDAAG

Wat heeft het financieel toezicht… *Ons eigenlijk gebracht…?*

In een eerdere editie hebben we aandacht besteed aan de kritiek van de parlementariër van de PPA-partij op het college voor financieel toezicht CAft. Wij stellen het op prijs dat hij het thema van de gevolgen van de intensivering van dat toezicht van het Koninkrijk gedurende de coronacrisis naar voren heeft gehaald. Die kritiek deelt hij zeker met heel wat mensen, maar het geeft slechts voor een deel weer wat zich in de jaren daarvoor heeft afgespeeld.

Op het eerste oog lijken de feiten van dat cruciale jaar, 2020, te spreken in het voordeel van zijn interpretatie, maar er is meer aan de hand. Er was geen sprake van enige opzet van Nederlandse zijde en ook niet van het CAft om Aruba te benadelen, naar onze mening. De Nederlandse reactie in die crisis, op het moment dat Aruba en de andere eilanden dringend hulp nodig hadden, was om die hulp te geven. Maar het was ook ondenkbaar dat Nederland zou hebben zitten praten over de noodzakelijke hulp zonder het te hebben over de slechte financiële situatie waarin Aruba al verkeerde voordat de coronacrisis zaken nog erger maakte. De Koninkrijksregering, met de Nederlandse regering aan het hoofd, zou zich een slechte beschermer van de belangen van de eilanden hebben getoond als men de eilanden simpelweg alle hulp had verschaft zonder in ruil daarvoor een verbintenis te verlangen over een positieve verandering in het slechte financiële beheer, dat al jarenlang op het eiland werd gevoerd en heeft bijgedragen tot de kritieke financiële situatie die geleid heeft tot de Nederlandse interventie in 2014 en 2015. De genoemde parlementariër was zelf minister ten tijde van het kabinet 2009 – 2013 en gedeeltelijk in het daaropvolgende kabinet, dat aan de wieg stond van de financiële afgrond die tot de Nederlandse interventie leidde.

En hoe was die situatie dan in 2020? Dat de voortgang in de verbetering van het financiële beheer bepaald niet om over naar huis te schrijven was. De regeringswisseling in 2017 mondde uit in een moeizaam onderhandelingsproces met als uitkomst een protocol, dat bij gelegenheid het onderwerp was van sabotage in het parlement, in een poging te vermijden dat er wijzigingen werden aangebracht in de – lokale – toezichtwet, conform het protocol. Dat was de sfeer in 2019, en even later kwam de coronacrisis de zaak nog erger maken.

En vindt men het dan vreemd dat Nederland, beter gezegd de Koninkrijksregering, dan zegt: “ Beste mensen, wij zullen helpen, maar we willen wel dat jullie ook je verantwoordelijkheid nemen. Dat de crisis jullie op een slecht moment overvalt komt mede doordat jullie op geen enkele manier voorbereid waren op welke crisis ook.” Onmiddellijk rijst er grote weerstand tegen hun standpunt dat men actie wou zien van Arubaanse kant om het openbaar bestuur te verbeteren, niet voor hun bestwil als regeerders maar in het algemeen belang. In sommige opzichten was die oppositie terecht, zoals in de verlangde bezuiniging in de begroting van het AZV, wat bepaald niet in het voordeel was van de bevolking.

Maar men moet erkennen dat die weerstand meer algemeen van aard werd, zozeer zelfs dat nu, vijf jaar na het eerste akkoord, we nog steeds weinig kunnen zien van de hervormingen waarover onze politici al jarenlang met Nederland onderhandelen. Wat wel duidelijk is geworden is dat vele politici heel goed weten wat hun eigen belang is en wat het algemeen belang, maar kennelijk bijna altijd hun belang vooropstellen en kiezen voor een soort van vertragingstactieken als het gaat om hervormingen, waarmee zij akkoord moeten gaan, voor het oog van het publiek dan maar hun optreden daarna wijst erop dat, wat hen betreft, die hervormingen wel zonder enige uitvoering konden blijven. Wat ze de Nederlanders niet in hun gezicht zeggen is dat ze de hervormingen niet steunen; die weg wordt niet bewandeld.

Wat betekent dit alles nu voor de hedendaagse situatie? We weten niet of de politici de rapportages over de uitvoering van het Landspakket lezen om te kunnen zien hoe langzaam de zaken vorderen. Zaken waarmee, als we ons niet vergissen, het merendeel van hen akkoord gaat. Neem bijvoorbeeld de invoering van de Btw. Merken we dat politici aan het volk vertellen dat dit een goed idee is omdat het een goed middel is tegen inflatie, in tegenstelling tot de huidige omzetbelasting (BBO) die inflatoir werkt door de opeenhoping van de belastingpercentages in de opeenvolgende schakels? Horen of zien we dat politici de regering aanspreken op de vorderingen, of liever gezegd het gebrek daaraan in de invoering van de hervormingen? Nee, misschien vinden velen van hen dit maar Nederlands ‘gezeur’ waarmee men zich publiekelijk akkoord moet verklaren, als het maar niet tot uitvoering moet komen.

Tenslotte, waarom in dit geval de ‘boodschapper’ aanpakken? Het is de Koninkrijksregering geweest die het toezichtsorgaan heeft ingesteld en niet andersom. Dit college is de adviseur van de Koninkrijksregering en bovendien ook van de regering van Aruba, of men dat leuk vindt of niet. Hun rol is niet om vriendschappen op te bouwen, maar hun professionele opinie te geven. Dat geeft ruimte voor debat, ook al goed omdat zij niet altijd gelijk hebben. Maar degene die kritiek uit moet wel beslagen ten ijs komen, met concrete feiten.

Bovendien, laten we het eens hebben over wat het financieel toezicht ons heeft gebracht. Vóór het bestaan van het toezicht hadden we nauwelijks enig zicht op gegevens over het financiële doen en laten van de overheid. Het hele jaar zitten wachten op bepaalde summiere gegevens is niet meer voldoende in deze tijden. Waar zouden we nu staan als we geen kwartaalrapportages zouden hebben die de overheid verplicht op moet stellen? Het heeft ook enige tijd geduurd voordat we af waren van de merkwaardige gewoonte van de regering om deze rapporten niet ogenblikkelijk ter beschikking te stellen van de parlementariërs. Deze rapportages zijn de beste bijdragen die we tot nu toe hebben gezien aan de veelgeprezen ‘transparantie’.

Gebrek aan jaarrekening frustreert parlementaire controle, zegt Oduber

PPA-fractielid Otmar Oduber heeft zijn verontwaardiging geuit na een indringende en zorgwekkende presentatie van de Algemene Rekenkamer Aruba (ARA) in het parlement. De bijeenkomst, die voornamelijk gericht was op de nieuwe parlementsleden, legde op scherpe wijze de alarmerende staat van de financiële administratie van het land bloot: Aruba heeft zijn financiën nog steeds niet op orde, en het parlement blijft verzwakt in zijn kerntaak van budgetrecht.

Zestien jaar later, en er is niets veranderd

Tijdens de zitting herinnerde Oduber eraan dat zestien jaar geleden, toen hij het parlement verliet, dezelfde onderwerpen op tafel lagen:

“Elk jaar opnieuw dezelfde frustratie. Geen jaarrekening, geen financiële duidelijkheid, en geen mogelijkheid om effectieve controle uit te oefenen op de overheidsuitgaven. Precies zoals ik het parlement zestien jaar geleden heb achtergelaten, vind ik het weer terug: geen stap vooruit.”

ARA bevestigde tijdens de presentatie dat zonder een jaarrekening, een financiële audit van de huidige regering niet mogelijk is. Dit plaatst het parlement in een situatie waarin het zijn constitutionele taak niet kan uitvoeren: controleren en beoordelen of de goedgekeurde begroting correct wordt gebruikt.

“Ik zal geen begroting goedkeuren zonder jaarrekening”

Oduber was duidelijk: “Ik ga geen enkele begroting meer goedkeuren als er geen voorafgaande jaarrekening is. Zo kunnen we niet doorgaan! Daarom worden we gezien als een ‘stempelparlement’, waar de regering koste wat het kost het parlement dwingt om in strijd met de wet op te treden, om hun handelingen te legaliseren, en het parlement blijft gewoon vóór stemmen zonder meer.”

Oduber stelde ernstige vragen over de cultuur van tolerantie die het parlement lijkt te domineren:

“We doen alsof we controle hebben, maar de realiteit is dat we financiële onregelmatigheden van de regering in stand houden. Het parlement kan niet blijven functioneren als een legale façade voor illegale handelingen van opeenvolgende regeringen.”

9 van de 10 basispunten niet op orde

Volgens ARA voldoet Aruba aan slechts 1 van de 10 fundamentele criteria voor een goed functionerend overheidsfinanciënsysteem.

“Dat is een zeer ernstig alarmsignaal,” aldus Oduber. “De Algemene Rekenkamer is het enige officiële orgaan dat het parlement mag adviseren. Als zij ons vertellen dat we op 90% van de basis tekortschieten, dan hebben we een enorm structureel financieel probleem, en zo kunnen we niet doorgaan.”

Oduber wees er ook op dat terwijl landen als Curaçao financiële vooruitgang boeken, Aruba blijft hangen in een verouderd administratief systeem en een gebrek aan politieke wil om te hervormen.

Structurele stap noodzakelijk

Otmar Oduber riep het parlement op tot een daadkrachtige en beslissende stap:

“We hebben geen excuses meer nodig. We eisen interne controle binnen elk departement en dat elke hoofdfunctionaris verantwoording aflegt, maar diezelfde regering en datzelfde parlement doen dat zelf niet.”

“If the kitchen is too hot, get out of the kitchen. Als parlementariër moet je je verantwoordelijkheid nemen en je taak serieus uitoefenen: toezicht houden op de financiën van de regering.”

Uit de vergadering blijkt duidelijk dat het vertrouwen van het volk in de rol van het parlement niet hersteld kan worden zonder financiële transparantie. En volgens Oduber is de verantwoordelijkheid duidelijk:

“Je kunt het probleem niet blijven toedekken met een vinger. Aruba moet zijn financiën op orde krijgen. De PPA zal haar stem blijven verheffen voor een verantwoordelijk parlement en een regering die verantwoording aflegt zoals het hoort.”

Minister van Justitie Arthur Dowers:

Forensisch onderzoek in zaak Ayden Lanoy is afgerond

Deze week kwam het parlement van Aruba bijeen voor een vragensessie met minister van Justitie Arthur Dowers (AVP) over de politieachtervolging die leidde tot de dood van de jonge Ayden Lanoy.

Parlementariër John Hart (AVP) opende de sessie met een verwijzing naar de eerdere openbare vergadering nr. 12, waarin het parlement “de regering opriep om het verantwoordelijke justitiële orgaan te instrueren het onderzoek uit te voeren en actief transparantie te bieden aan de familie van de heer Lanoy en de Arubaanse gemeenschap. Dat is een besluit van het parlement.” Op basis daarvan werd nu een vervolg gevraagd.

Hart stelde onder meer de volgende vragen:
“Kan de minister, zonder de integriteit van het onderzoek te schaden, een algemene update geven over de voortgang? Kan de minister aangeven waarvan de politieagenten precies worden verdacht? En welke stappen zal de minister nemen om actieve transparantie richting de familie van Lanoy en de gemeenschap te garanderen? Kan Zijne Excellentie ook informatie geven over de stand van zaken rond de parlementaire voorstellen zoals bodycams, dashcams, en drugstests?”

Minister Dowers antwoordde dat het Openbaar Ministerie had gewacht op afronding van onderzoeken die moesten plaatsvinden bij Nederlandse forensische instellingen — in dit geval het Nederlands Forensisch Instituut (NFI).
“Die onderzoeken zijn nu afgerond,” zei hij, “de informatie waar we op wachtten is binnengekomen.” Op basis daarvan “zal het onderzoek van de Landsrecherche nu verdergaan.”
“De nieuwe informatie wordt nu vergeleken met verklaringen van de verdachten. Op basis daarvan kunnen conclusies worden getrokken,” aldus Dowers.

Met betrekking tot de agenten die verdacht worden in deze zaak, gaf hij aan dat eerder was meegedeeld dat beide agenten verdacht worden van medeplegen van doodslag. Of dit daadwerkelijk strafbaar is, zal nog moeten blijken uit het onderzoek en uiteindelijk aan de rechter worden voorgelegd.

Transparantie richting familie en samenleving
Wat betreft de informatievoorziening aan de nabestaanden en de samenleving verklaarde Dowers:
“Het Openbaar Ministerie is verplicht om informatie te verstrekken aan slachtoffers of nabestaanden. Voor zover ik begrepen heb, is dat ook gebeurd.”

Hij gaf aan dat de hoofdofficier van justitie persoonlijk betrokken was bij de communicatie met de familie van het slachtoffer. Over bredere communicatie richting de samenleving zei Dowers dat dit onder verantwoordelijkheid van het Openbaar Ministerie valt, maar hij merkte op dat er nog werk te doen is aan de manier waarop de justitieketen communiceert.

“Het ministerie verstrekt informatie volgens wat wettelijk is voorgeschreven, maar dat sluit niet altijd aan bij wat de samenleving vandaag de dag verlangt,” stelde Dowers.

Hij pleitte voor een communicatie¬strategie om te voorkomen dat “bepaalde tendensen of narratieven” ontstaan en blijven bestaan binnen de gemeenschap, hoewel hij niet specificeerde welke actoren deze zouden verspreiden.

Vervolgvragen uit het parlement
Parlementariër Otmar Oduber, leider van de PPA, stelde aanvullende vragen. Hij zei dat hij op 17 april 23 schriftelijke vragen aan de minister had gestuurd, gezien de grote maatschappelijke betrokkenheid bij de zaak en de behoefte aan duidelijkheid.

Hij vroeg onder meer wanneer het OM verwacht het onderzoek af te ronden. Ook wilde hij weten of een agent pas een vuurwapen mag gebruiken nadat hij zijn volledige opleiding heeft afgerond, en wat het beleid is voor regelmatige hertraining in het gebruik van dienstwapens.

Dowers antwoordde dat de antwoorden “nog even moesten worden gecontroleerd en afgestemd met het Korps Politie Aruba (KPA), om zeker te zijn dat ze de situatie binnen de organisatie correct weerspiegelen.”
Over de opleiding gaf hij aan dat agenten eerst theoretische instructie krijgen en daarna pas praktijktraining.
“Voor zover ik weet, zijn alle agenten voldoende gekwalificeerd tegen de tijd dat zij hun opleiding afronden,” zei hij.

Wat betreft praktijktraining meldde het KPA dat niet alle trainingen zijn uitgevoerd zoals gewenst, waaronder het streven naar twee herhalingstrainingen per jaar.
In de komende dagen zullen er gesprekken plaatsvinden over het onderwerp training, en nadere informatie volgt zodra die beschikbaar is.

Met betrekking tot de twee agenten in de zaak-Lanoy gaf de minister aan:

“Als zij hun opleiding hebben afgerond, zijn zij als getraind beschouwd.”

Oduber vroeg of het normaal is dat in een zaak zoals die van Ayden Lanoy — waarbij drie mensen aanwezig waren, van wie één is overleden — de twee betrokken agenten nooit zijn aangehouden of tijdelijk gescheiden voor het onderzoek.
“Het verbaast me,” zei hij, “en het verbaast ook de gemeenschap.”

Minister Dowers antwoordde dat het volgens zijn juridische kennis aan het OM is om te beslissen of iemand wordt aangehouden.

“In het geval van een politieambtenaar die zijn functie uitoefent, en als er nog geen duidelijkheid is, wordt hij niet automatisch aangehouden omdat nog moet worden vastgesteld of er een strafbaar feit is gepleegd.”
Wel benadrukte hij dat er altijd een onderzoek wordt ingesteld bij gebruik van een dienstwapen.

Vragen over communicatie en preventie
Parlementariër Hendrik Tevreden (MEP) stelde drie vragen, waaronder:
“Wanneer kunnen we concrete veranderingen in de communicatiestrategie richting de samenleving verwachten, zoals de minister zelf suggereerde?”

Dowers antwoordde alleen dat hij hierover gesprekken zal voeren met de betrokken partijen.

Parlementariër Ruthlyn Lindor (Futuro), die eerder schriftelijke vragen stelde, zei dat de dood van Ayden Lanoy “het eiland in diepe rouw heeft gedompeld.”

“De stilte van de autoriteiten was pijnlijker dan welke roep om gerechtigheid dan ook. Als wij in een rechtsstaat leven, dan moet recht ook worden gedaan — niet alleen worden beloofd.”

Zij vroeg welke stappen worden ondernomen om te voorkomen dat andere families ooit nog moeten wachten op antwoorden, en hoe een herhaling van een dergelijk incident wordt voorkomen.

Parlementariër Muzanine Wever (Futuro) vroeg welke training agenten krijgen om te bepalen wat passend en proportioneel optreden is — vooral op het gebied van de-escalatie — en welke gevolgen er zijn bij het niet volgen van die instructies, zeker als het leidt tot lichamelijk letsel of zelfs de dood.

Dowers antwoordde dat het personeel wordt voorbereid via training, opleiding en coaching om risico’s die gepaard gaan met politiewerk te beperken.

Daarnaast moet er een intern onderzoek binnen de organisatie komen — los van het strafrechtelijk onderzoek — om te leren van wat er is gebeurd en om zich voor te bereiden op toekomstige uitdagingen.
De minister bevestigde dat instructies over de-escalatie al deel uitmaken van de politietraining, en dat “agenten niet op zoek zijn naar confrontatie,” maar dat het in de praktijk niet altijd lukt.
Parlementariër Otami Thomasia (AVP) vroeg hoe vertrouwen in het politiekorps hersteld kan worden en hoe toekomstige conflicten tussen politie en samenleving kunnen worden voorkomen.
Minister Dowers erkende dat er altijd mensen zijn die geen vertrouwen hebben in het politiekorps of in justitie, maar dat de enige manier om dat wantrouwen te verminderen communicatie is.
De algemene conclusie van de parlementaire sessie was dat er meer duidelijkheid en transparantie nodig is van de autoriteiten, maar dat de samenleving ook tijd moet geven voor de uitvoering van het onderzoek.

ARUBAVANDAAG

Hoe goed is de wet...*Op de 'screening' van ministers...?*

Na de uitspraak in het kort geding aangespannen door de kandidaat-minister tegen het Openbaar Ministerie, blijft het feit staan dat nog steeds afgewacht moet worden wat moet gebeuren. Het OM kreeg twee weken de tijd om de kandidaat te informeren of hij verdachte is in een strafrechtelijk onderzoek en om welke mogelijke overtreding het gaat. Dat geeft het OM de mogelijkheid om te kiezen tussen twee opties. Ten eerste, aangeven dat er inderdaad sprake is van een dergelijk onderzoek, hetgeen betekent dat – voorlopig – geen voordracht tot benoeming kan plaatsvinden. De andere mogelijkheid is dat, gezien de feiten die in het onderzoek al of niet naar voren komen, het OM besluit de zaak te seponeren en dus de persoon te informeren dat er geen strafrechtelijk onderzoek meer loopt. Inmiddels heeft het OM aan het rechterlijk bevel voldaan en heeft de kandidaat ingelicht over het feit dat er wel degelijk een strafrechtelijk onderzoek gaande is. Hier komen we zo dadelijk op terug.

Het is echter ook belangrijk om deze kwestie niet te blijven zien als een op zich staande zaak, maar als een eerste ervaring met de nieuwe wet op de integriteit van aanstaande ministers. Hier valt het een en ander nader te beschouwen. Om te beginnen even iets over het ontstaan van de wet. De versie die uiteindelijk in 2022 in de Staten in stemming is gebracht en aangenomen, was de zevende versie van een initiatiefwetsvoorstel van parlementariërs, die de Raad van Advies (RvA) in de loop van zes jaar ter advisering heeft mogen ontvangen.

Vanaf 2013 gold een landsbesluit met de basisaspecten van de 'screening' maar de politici waren daar niet tevreden over. Gedurende het lange proces tot in 202, toen RvA de laatste versie ontving, mochten alle versies op zware kritiek van de adviesraad rekenen. En ondanks de goedkeuring van de wet in 2022 kan men waarschijnlijk nog zaken aandragen die om nadere specificatie vragen.

In ieder geval moest de RvA tot de conclusie komen dat het ging om besluiteloosheid en een gebrek aan daadkracht van de Staten: "Het onvermogen van het hoogste staatsrechtelijke orgaan van het Land om gemeenschappelijke grond te vinden en in het belang van de bestuurlijke integriteit deze materie bij landsverordening te regelen, is niet alleen teleurstellend maar roept ook vragen op over democratische volwassenheid en de wil om werkelijk veranderingen te bewerkstelligen." Dat spreekt voor zich.

Wellicht ging het ook om iets waarvan de RvA geen melding kon maken, namelijk dat er andere belangen, politieke of andere, meespeelden bij de wens een dergelijke initiatiefwet goedgekeurd te krijgen, met de mogelijkheid daar een persoonlijk tintje aan te geven. Hoe dan ook, nadat jarenlang was geworsteld met deze integriteitswet, kunnen we nu bij de huidige strubbelingen zien dat er bepaalde tekortkomingen zijn die wellicht te ondervangen zijn met nadere wetgeving. Laten we dit dan aanstippen bij het onderdeel van de wet dat het thema behelst van het strafrechtelijk onderzoek dat gaande zou zijn.

Het artikel van de wet (art. 8 sub e) zegt dat de formateur niet kan overgaan tot het doen van een voordracht, als "de kandidaat verdachte is in een lopend strafrechtelijk onderzoek ter zake van een misdrijf." Een interessante vraag lijkt dan: hoe lang kan gewacht worden totdat het onderzoek eventueel geseponeerd wordt zodat de kandidaat verder kan gaan met zijn kandidatuur? In het genoemde kort geding heeft de rechter de urgentie voor de kandidaat erkend en heeft het OM bevolen binnen de genoemde termijn te beslissen dat er een strafrechtelijk onderzoek gaande is en dat de kandidaat daarin verdachte is. Als men de zaak seponeert dan is de kwestie voorbij, maar als beslist wordt dat er een lopend onderzoek is, kan volgens de wet de formateur niet tot de voordracht van deze kandidaat overgaan. Maar verplicht dit de formateur tot het voordragen van een andere kandidaat? Kan hij ervoor kiezen de vacature open te houden om in een later stadium de kandidaat alsnog voor te dragen, wanneer blijkt dat het OM niet tot voortzetting van het onderzoek en daaropvolgende dagvaarding besluit? Niet vergeten dient te worden dat het hier vooralsnog een strafrechtelijk onderzoek betreft, dat al of niet een strafzaak voor de rechtbank als gevolge kan hebben. Die beslissing wordt pas later genomen, ook als nu de bevestiging is gedaan dat het strafrechtelijk onderzoek inderdaad gaande is.

Een ander aspect betreft het – vertrouwelijke – advies dat de diverse overheidsdiensten aan de formateur en de gouverneur moeten doen toekomen. In de huidige zaak kan men waarnemen dat de kandidaat zich bij de belastingdienst meldde om een fiscale verklaring te verkrijgen, die mogelijk in ieder geval voor een deel de inhoud van het vertrouwelijke rapport aan formateur en gouverneur zou weergeven. Uit de brief die de medestanders van de kandidaat naar de Koning hebben gestuurd om gewag te doen van hun standpunt, blijkt dat het verzoek om de verklaring niet werd gehonoreerd en dat de kandidaat vervolgens naar de rechter is gestapt om verhaal te halen. Dat betekent ook dat vaststaat dat de dienst correct heeft gehandeld met die weigering.

Maar de kandidaat zelf had beter moeten weten dan om een verklaring te verzoeken, middenin een vertrouwelijk proces. Hiermee heeft hijzelf mogelijk veroorzaakt dat, zelfs als er straks geen strafrechtelijk onderzoek meer loopt, het probleem blijft bestaan van zijn rol in het trachten het genoemde document te bemachtigen om, zoals mag worden vermoed, de screening te beïnvloeden en dat nog wel publiekelijk. Dan de vraag: moet men nadenken over gedragsregels voor kandidaat-ministers om dat vertrouwelijke proces te respecteren, dat overigens al sinds 1986 bestaat? Of moet men ervoor kiezen dit over te laten aan degenen die uiteindelijk beslissen over de benoemingen, die niet in Aruba gevestigd zijn? Nog een vraag: is men met deze wet gekomen om meer invloed te kunnen hebben op dat vertrouwelijke proces, zoals we in het onderhavige geval hebben gezien? Is het daarom dat niemand commentaar levert over de vraag, lokale screening of niet, wie uiteindelijk beslist wie minister wordt? Heeft men geloofd dat op deze wijze de lokale politicus meer greep zou hebben op dat proces? Ten voordele van wie?

Wet Consumentenbescherming unaniem aangenomen door het Parlement van Aruba

Recentelijk heeft het Parlement van Aruba de Landsverordening Bestuursrechtelijke Handhaving Consumentenbescherming behandeld en unaniem aangenomen. De wet werd ingediend door minister van Economische Zaken, Geoffrey Wever, en geeft de Aruba Fair Trade Authority (AFTA) naast haar bestaande rol in het waarborgen van eerlijke concurrentie — zoals het voorkomen van kartelvorming en illegale prijsafspraken — nu ook een sleutelrol in de bescherming van consumentenrechten, met aanzienlijk meer bevoegdheden om op te treden tegen structureel misbruik en schendingen.

"Aruba treedt hiermee een nieuw tijdperk binnen waarin we consumenten beter kunnen beschermen," verklaarde minister Geoffrey Wever.
"De consument is een uiterst belangrijke speler in onze economie en heeft jarenlang onvoldoende aandacht gekregen. Met deze nieuwe wet krijgt de consument de juridische bescherming die hij verdient. Het is de bedoeling dat de wet op 1 oktober 2025 in werking treedt." De wet is het resultaat van circa 18 maanden intensief werk. Op donderdag werd de landsverordening unaniem goedgekeurd, met instemming van de fracties van AVP, FUTURO, MEP en PPA.
Op initiatief van minister Wever werd AFTA op 1 januari 2024 operationeel. Tot de kerntaken behoort het voorkomen dat bedrijven met een monopoliepositie hun klanten oneerlijk behandelen — een risico dat reëel is wanneer consumenten geen alternatief hebben voor bepaalde producten of diensten.
AFTA kan ook optreden wanneer bedrijven onderling afspraken maken om de markt te verdelen en gezamenlijk beslissen over prijsstelling of dienstverlening, wat eerlijke concurrentie belemmert. Eerlijke concurrentie leidt uiteindelijk tot betere prijzen en dienstverlening voor de consument.
Met de inwerkingtreding van de Landsverordening Bestuursrechtelijke Handhaving Consumentenbescherming brengt de wet belangrijke veranderingen met zich mee voor consumenten:
AFTA krijgt de bevoegdheid om onderzoek te doen en op te treden tegen misleidende reclame, manipulatie van consumenten, en tegen producten of diensten die niet voldoen aan beloofde kwaliteit of geen garantie bieden. Bij overtreding kan AFTA sancties opleggen.
Er komt een digitaal consumentenportaal waar consumenten informatie kunnen vinden over hun rechten. Als een consument denkt dat zijn rechten zijn geschonden, kan hij via het portaal op eenvoudige wijze een klacht indienen.
Bij structurele klachten heeft AFTA volledige bevoegdheid om op te treden. Bij individuele klachten zal AFTA deze doorverwijzen naar de Directie Economische Zaken, die de consument verder zal begeleiden in zijn individuele situatie.
Minister Wever sprak zijn dank uit aan alle professionals die hard hebben gewerkt aan de totstandkoming van de wet, en benadrukte het belang dat Aruba nu ook beschikt over een eigen wettelijke regeling om elke consument te beschermen. Hij bedankte tevens de fracties van AVP, FUTURO, MEP en PPA voor hun steun bij de goedkeuring van deze wet.
Voor meer informatie over de nieuwe consumentenwet en wat deze voor u betekent, kunt u terecht op de website van AFTA: www.afta.aw.

PUBLIC AUCTION/VEILING FINDISHI
DONDERDAG 17 juli 2025

Om 10.00 a.m., zal ten overstaan van notaris mr. R.E. Yarzagaray of zijn plaatsvervanger, in het Dolphin Room te Surfside Marina aan de L.G. Smith Boulevard 7, in het openbaar bij opbod en daaropvolgende afmijning, een openbare verkoop worden gehouden van de navolgende registergoederen.

I. Krachtens Artikel 3:268

Turibana

Inzetprijs: Afl. 500.000,--

1. Het recht van erfpacht tot 02-10-2057 op een perceel domeingrond groot, 630 m2, gelegen te Turibana in Aruba, kadastraal bekend als Land Aruba Tweede Afdeling Sectie D nummer 957, **huis in aanbouw.**

Papilon 121-F

Inzetprijs: Afl. 251.000,--

2. Een perceel eigendomsgrond groot 1.032 m2, gelegen te Papilon in Aruba, zoals nader omschreven in meetbrief nummer 58 de dato veertien augustus negentienhonderd eenentachtig (14-08-1981), met het daarop gebouwde woonhuis, plaatselijk bekend als "**Papilon 121-F**".

Buena Vista 11

Inzetprijs: Afl. 968.500,--

3. a. een perceel eigendomsgrond, groot 13.304 m², gelegen te Mahuma in Aruba, kadastraal bekend als Land Aruba Eerste Afdeling Sectie T nummer 1435;

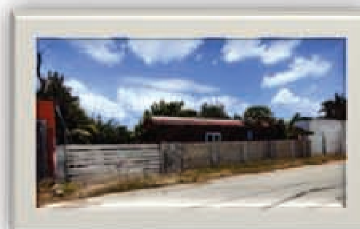
b. een perceel eigendomsgrond, groot 4.287 m², gelegen te Mahuma in Aruba, kadastraal bekend als Land Aruba Eerste Afdeling Sectie T nummer 733; met het daarop gebouwde, plaatselijk bekend als "**Buena Vista 11**".

- Onderhandse biedingen voor bovengemelde registergoederen sub I, 1 t/m 3 zijn mogelijk. Een formulier voor het uitbrengen van een onderhands bod kunt u opvragen bij ons kantoor.

- Onderhandse (onvoorwaardelijke) biedingen dienen uiterlijk op ***woensdag 2 juli 2025 vóór 17.00 uur door ons kantoor te zijn ontvangen.***

Voor nadere informatie: www.notarisaruba.com

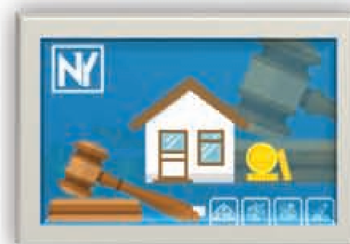
II. Krachtens Rechterlijk Bevel

Gasparito z/n

Inzetprijs: Afl. 141.000,--

1. Het recht van erfpacht tot 27 juli 2055 op een perceel domeingrond groot 590 m2, gelegen te Gasparito/Washington in Aruba, kadastraal bekend als Land Aruba Eerste Afdeling Sectie K nummer 1721, met het daarop bevindende woontrailer en appartement, plaatselijk bekend als **"Gasparito z/n"**.

Tanki Flip 38

Inzetprijs: nader vast te stellen

2. a. het recht van erfpacht tot 5 maart 2085 op een perceel domein grond, groot 600 m², gelegen te Tanki Flip op Aruba kadastraal bekend als Eerste Afdeling Sectie L nummer 229, met de zich daarop bevindende opstal van een betonstenen woonhuis met alle verder aanbehoren, plaatselijk bekend als **"Tanki Flip 38";**

b. het recht van erfpacht tot 25 april 2029 op een perceel domein grond, groot 404 m2, gelegen te Tanki Flip op Aruba, kadastraal bekend als Eerste Afdeling Sectie L nummer 314, met de zich daarop bevindende opstal van een bergplaats (grenzende aan de noordzijde van het perceel 1- L-229).

Onderhandse biedingen voor de registergoederen sub II, 1 en 2 zijn niet mogelijk.

- Op de openbare verkoop zijn de Algemene Veilingvoorwaarden van Executieveilingen (AVVE) en de Bijzondere Veilingvoorwaarden van toepassing. Deze liggen ter inzage op ons kantoor. De AVVE zijn gedeponeerd ter Griffie van het Gerecht in Eerste Aanleg Aruba.

- Bieders dienen middels een bankgarantie financiële gegoedheid aan te tonen en een geldig legitimatiebewijs te overleggen.

- Indien het registergoed niet vrij van gebruik door de eigenaar wordt opgeleverd, kan de koper eventueel de ontruiming bewerkstelligen uit kracht van de grosse van het proces-verbaal van veiling en kwijting.

- Aan eventuele onjuistheden en/of onvolledigheden in deze advertentie kunnen geen rechten worden ontleend.

- De opdrachtgever kan de veiling te allen tijde stopzetten, zonder opgaaf van redenen.

L.G. Smith Boulevard 12 | Tel: (297)-582-2850
Emailadres: auction@notarisaruba.com

ARUBAVANDAAG

Jaarrekening of...*'Elfensprookjes'*...

We zitten middenin 2025 en kijken tegen jaarrekening 2019 aan, de meest recente versie. Hoewel de parlementariër die onlangs kritiek uitte op deze situatie, beticht zal worden van het feit dat hij in zijn vroegere functioneren als politicus wellicht deel uitmaakte van het probleem en niet van de oplossing, doet dat niets af van de geldigheid van zijn standpunt. Het lijkt er inderdaad op dat Aruba geen verbetering wenst in de slechte gewoonte van het, op z'n minst een half decennium na de wettelijke termijn hiervoor, aanleveren van de jaarrekening. En gedurende al die jaren van ondeugdelijke financiële praktijken was de indruk dat er geen positief signaal ter verbetering was waar te nemen. De jaarrekening werd een soort bedtijdverhaal voor kinderen, een soort elfensprookje waarvan je niet wist of dit werkelijkheid zou zijn of pure fantasie.

En dat geldt niet alleen voor de financiële praktijk bij Land Aruba, maar is evenzeer zichtbaar in de grote tolerantie ten aanzien van de overheidsentiteiten die, ondanks enkele gunstige uitzonderingen, kennelijk diezelfde chronische ziekte hebben opgelopen als de overheid zelf. Getuige hiervan zijn bijvoorbeeld de herhaalde klachten van het CAft, vanaf het begin van hun werkzaamheden als toezichthouder voor de begrotingen en ook de verantwoording achteraf in de jaarrekeningen. Hier kan men dus niet werken met de jaarrekening want die is er domweg niet, maar men kijkt ook aan tegen het probleem dat diverse overheids- en semioverheidsinstanties simpelweg niet voldoen aan hun verplichting om hun jaarrekening op tijd in te leveren, om daarmee het functioneren van de 'collectieve sector' in een bepaald jaar te kunnen evalueren.
Terwijl de regering de parlementaire kritiek als probleem zal ervaren wordt het wel tijd dat men het gebrek aan daadkracht bij de overheid tegen deze entiteiten die niet aan hun verplichtingen voldoen, als probleem te ervaren. Kennelijk gaat het zelfs zo ver dat men de regering op uitdagende wijze laat merken dat men niet aan de vereisten voldoet, maar wel het lef heeft om naar de Staten te komen om geld te vragen. Hoe weten ze eigenlijk hoeveel ze tekortkomen, als ze geen jaarrekening hebben?

Laten we bovendien de situatie binnen deze entiteiten bekijken. Die zullen ook wel personen binnen hun structuur hebben die belast zijn met het interne toezicht op het bestuur. Zou het geen goed idee zijn als we, naast de prachtige verhalen over 'Good Corporate Governance', die even zo mooi verborgen worden gehouden voor het publiek, iets van actie tegen deze toezichtsorganen ondernemen die hun werk niet naar behoren doen? Zijn ze er alleen maar om hun presentiegeld op te strijken of geloven ze misschien zelf nog wel dat ze het algemeen belang zouden kunnen dienen? Er worden nu mooie verhalen gelanceerd over de goede functiebeschrijvingen die er zijn en dat men ook grote moeite doet om de juiste persoon op de juiste plaats te krijgen, maar dat blijkt eigenlijk niets meer dan – goedbetaald - theater te zijn als er uiteindelijk geen verantwoording hoeft te worden afgelegd voor slecht werk. Tenzij de val van een bestuurder te wijten is aan politiek gestuurde beweegredenen.

Als dat zo is, dan moeten we ons afvragen of het hebben van de 'politiek incorrecte kleur' op een bepaald moment het belangrijkste criterium is om plotseling te vinden dat de persoon in kwestie niet goed functioneert?
Maar even terug naar de situatie bij de overheid zelf. We zijn al vijf jaar verwijderd van het moment waarop werd afgesproken dat de financiële hulp tijdens de coronacrisis vergezeld zou gaan van drastische verbeteringen in het financieel-administratieve systeem, naast andere eisen van Nederlandse zijde waarmee men op Aruba, al was het alleen maar om hun gezicht te redden, akkoord moest gaan omdat het nu eenmaal zaken zijn die in welk land ook beter behartigd moeten worden.

Het is op z'n minst ironisch te noemen dat onze Algemene Rekenkamer (ARA), in hun rapport over de jaarrekening 2029, moet vaststellen dat nog steeds zaken onder verkeerde classificaties worden geregistreerd, waarvan de betrokken dienst volgens ARA, "beaamt dat het om foutieve classificaties gaat en geeft aan dat deze niet nieuw zijn en (terecht dan wel onterecht) een zeer lange geschiedenis hebben." De dienst wenst de correctie eerst in de begroting van het Land tot stand te brengen en daarna pas in een jaarrekening. Dit omdat een directe overgang een aansluitingsverschil zal opleveren met de begroting, volgens het commentaar van ARA, die vervolgens constateert: "Het onderzoek wijst echter uit dat tot en met de ontwerpbegroting van het Land voor 2025, geen correcties in classificaties zichtbaar zijn. De Algemene Rekenkamer merkt op dat het behalen van een controleerbare jaarrekening begint met het stapsgewijs corrigeren van fouten, wat vervolgens tot verbeteringen zal leiden. Het regelen van de wettelijke grondslag dient hierbij niet achterwege te worden gelaten. Het vasthouden aan (slechte) gewoontes, terwijl er reeds jaren informatie beschikbaar is om het beter te doen, is niet langer een valide reden om verbeteringen achterwege te laten."

Een van de fouten die de Rekenkamer in het rapport behandelt is de Afl. 29 miljoen die het Land van de staatsonderneming Refineria di Aruba NV zou ontvangen, die wel werd geboekt maar niet was binnengekomen en volgens de Rekenkamer wellicht nooit zou binnenkomen en aldus een vordering zou blijven. Conclusie: er zijn zaken die verbeterd moeten worden op het departement. En er zijn zeker legio zaken die moeten worden verbeterd in de samenwerking tussen Financiën en Belastingdienst, wat echt geen simpele taak is. Maar dat is niet het enige probleem en ook niet het belangrijkste. Er zijn misschien slechte gewoontes die moeilijk worden losgelaten maar in het algemeen is het niet de ambtenaar die voordeel heeft bij een inadequaat administratief systeem van verantwoording. Degenen die het meest begunstigd worden zijn de diverse generaties van politici die het Land in bijna 40 jaar zelfbestuur heeft gekend en die het volk voor de gek blijven houden en het dan raar vinden dat we binnen het Koninkrijk een slechte reputatie hebben, omdat men blijft vasthouden aan het niets verbeteren? De huidige parlementaire kritiek zal dan ook weer overwaaien?

OM moet De Meza informeren of hij verdachte is

Het Openbaar Ministerie (OM) is deze week door het Gerecht opgedragen om binnen 14 dagen aan parlementariër Mike de Meza (AVP) schriftelijk te melden of hij verdachte is in een lopend strafrechtelijk onderzoek. Dit volgt op een kort geding dat De Meza had aangespannen om duidelijkheid te krijgen over zijn juridische status en de aard van eventuele verdenkingen tegen hem.

De Meza stelde dat de onduidelijkheid zijn reputatie schaadt en politieke onrust veroorzaakt. Zijn advocaat verzocht daarom om directe transparantie van het OM. De Meza beroept zich daarbij op het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM), dat het recht op tijdige informatie over strafvervolging waarborgt.

Het OM ontkende dat er formeel sprake is van een 'beschuldiging' in de zin van het EVRM. Volgens het OM is er geen aanklacht geformuleerd en bevindt de zaak zich nog in het onderzoeksstadium. In een persverklaring bevestigde het OM na de uitspraak dat De Meza schriftelijk is geïnformeerd over zijn status, maar benadrukte ook dat het verzoek van De Meza om inhoudelijke informatie over de aard van de verdenkingen is afgewezen. "Het OM heeft nimmer verklaard dat De Meza verdachte is, en is daartoe ook niet verplicht," aldus het communiqué.

Het Gerecht overwoog dat de kwestie uitzonderlijk van aard is vanwege De Meza's kandidaatstelling voor een ministerspost. Volgens het geldende protocol wordt een kandidaat niet voorgedragen voor benoeming als blijkt dat hij of zij verdachte is in een lopend strafrechtelijk onderzoek, tenzij het belang van het onderzoek zich daartegen verzet. De rechter concludeerde daarom dat in dit specifieke geval het OM verplicht is om binnen 14 dagen duidelijkheid te geven over de vraag of De Meza als verdachte wordt beschouwd, inclusief het wettelijke artikel waarop dit gebaseerd is.

Het Gerecht stelde echter ook dat het OM niet verplicht is om de exacte aard of motieven van de eventuele verdenking te onthullen, zoals De Meza had gevraagd.

Ondertussen blijft de uiteindelijke beslissing over De Meza's ministeriële benoeming in handen van de formateur. Alleen deze is op de hoogte van alle screeningsinformatie en moet op basis daarvan bepalen of de benoeming door kan gaan. Premier Mike Eman heeft zich in deze zaak vooralsnog niet publiekelijk uitgelaten.

Minister van Justitie en Veiligheid van Nederland, David van Weel:

Aantal wapens in het Caribisch gebied neemt toe

Recentelijk hebben de GroenLinks-PvdA-Kamerleden Raoul White en Songül Mutluer vragen gesteld aan de Nederlandse minister van Justitie en Veiligheid, David van Weel, en aan de staatssecretaris voor Koninkrijksrelaties over het groeiende probleem van wapenbezit in het Caribisch deel van het Koninkrijk.

Minister Van Weel antwoordde namens de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en gaf aan dat het probleem van wapenbezit verergert, met duidelijke signalen hiervan in het Caribisch gebied.

Hoewel de oorspronkelijke vragen betrekking hadden op een toename van illegaal wapenbezit op Curaçao, beantwoordde Van Weel ze in bredere context van het Caribisch deel van het Koninkrijk.
"In de Caribische regio als geheel neemt het aantal wapens toe, en dat is ook zichtbaar op de andere Caribische eilanden binnen het Koninkrijk. In 2024 zag Bonaire een duidelijke toename van gewelddadige incidenten waarbij vuurwapens betrokken waren. Daarnaast zijn er meldingen van wapenbezit en het gebruik van zowel echte als imitatievuurwapens op St. Eustatius en Saba. De politie in Caribisch Nederland heeft daar diverse vuurwapens in beslag genomen," aldus Van Weel.

De minister gaf verder aan dat autoriteiten zoals de regeringen van Aruba, Curaçao en Sint Maarten, het ministerie van Justitie en Veiligheid, de openbare lichamen van Bonaire, Saba en Sint Eustatius, en de lokale politiekorpsen zich bewust zijn van de uitdagingen rond wapenbezit en -handel.

"Nederland heeft directe verantwoordelijkheid voor wetshandhaving in Caribisch Nederland (Bonaire, Saba en Sint Eustatius), terwijl de autonome landen (Aruba, Curaçao en Sint Maarten) zelf verantwoordelijk zijn voor hun wetshandhaving," voegde hij daaraan toe.

Personeelstekort belemmert handhaving
Van Weel merkte op dat "alle eilanden te maken hebben met een tekort aan personeel op het gebied van handhaving en opsporing, waaronder haveninspecties."

Via het halfjaarlijkse Justitieel Vierlandenoverleg (JVO) werkt Nederland samen met de eilanden om deze tekorten zo effectief mogelijk aan te pakken, met inachtneming van de verschillende verantwoordelijkheden binnen het Koninkrijk.

Sinds juni 2021 werken de vier landen ook aan een gezamenlijk beleidskader om georganiseerde misdaad te bestrijden via een JVO-werkgroep. Curaçao wordt hierin vertegenwoordigd door ACOC (Actiecentrum Ondermijning Curaçao). Dit kader omvat onder meer wetgevingsontwikkeling en administratieve middelen voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Er worden juridische experts aangetrokken om de vergunningprocedures te stroomlijnen. Het ministerie van BZK stelt jaarlijks € 1 miljoen beschikbaar voor deze inspanningen.

Het Justitieel Beleidsplan voor de Kustwacht, onder toezicht van de twee Openbaar Ministeries in het Caribisch gebied, geeft prioriteit aan de bestrijding van wapenhandel en -transport.

Op Bonaire werden preventieve fouilleeracties uitgevoerd in aangewezen risicogebieden als reactie op de toenemende zorgen. Deze acties zijn bedoeld om illegaal vuurwapenbezit te detecteren en de publieke veiligheid te verbeteren. Van Weel gaf echter aan dat tot nu toe slechts één wapen in beslag is genomen, en dat de effectiviteit van deze maatregel daarom als beperkt wordt beschouwd.

Preventie onder jongeren essentieel
Op de vraag hoe voorkomen kan worden dat jongeren in aanraking komen met wapens en criminaliteit, en hoe Nederland hierin kan ondersteunen, antwoordde Van Weel:
"De bestrijding van criminaliteit vereist een sterke focus op preventieve interventies gericht op jongeren. Ondanks de eerder genoemde verschillen in rechtsgebieden worden preventie-inspanningen in het hele Koninkrijk gezamenlijk vormgegeven, vooral bij criminaliteit met grote impact."

Van Weel verwees naar gedragsinterventieprogramma's op Bonaire, Saba, Curaçao, Aruba en Sint Maarten, waaronder het wetenschappelijk gevalideerde programma 'Alleen jij bepaalt wie je bent', dat gericht is op het voorkomen van delinquent gedrag, en het Leerorkest, dat de cognitieve, sociale en emotionele ontwikkeling via muziek stimuleert.

Het Nederlandse ministerie van Justitie en Veiligheid cofinanciert deze programma's. "Vroege signalering van gedragsproblemen en het versterken van veerkracht en toekomstperspectief bij jongeren is essentieel," aldus Van Weel.

Daarnaast ondersteunt Nederland waar mogelijk ook lokale initiatieven tegen jeugdcriminaliteit. Sinds 2022 werkt een speciale werkgroep jeugdcriminaliteit onder het JVO aan het versterken van preventie op dit vlak.

Duurzame samenwerking is cruciaal
Hoewel preventie formeel onder verantwoordelijkheid van de individuele landen valt, blijft Nederland zich inzetten voor kennisdeling, ondersteuning en financiering om de inspanningen van Aruba, Curaçao en Sint Maarten aan te vullen.

Op de vraag hoe Nederland de landen ondersteunt bij het aanpakken van vuurwapenbezit en -gebruik, gaf Van Weel aan dat dit een stevige justitiële keten, robuuste kennis en goede inlichtingenstructuren vereist. "Terwijl de autonome landen hun eigen wetshandhaving verzorgen, onderhoud ik via het JVO een doorlopend dialoog met hun ministers van Justitie over grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit en justitiële samenwerking," aldus Van Weel.

Nederland kan bovendien ondersteuning bieden op basis van artikel 36 van het Statuut, op basis van specifieke verzoeken.

Illegale wapenhandel is een grensoverschrijdend probleem
Van Weel benadrukte dat illegale wapenhandel een grensoverschrijdend probleem is, vaak verbonden aan drugshandel, en internationale samenwerking vereist.

"Nederland is lid van het EU-programma EL PACCTO 2.0, samen met Italië, Frankrijk, Spanje en Portugal. Dit programma richt zich op grensoverschrijdende georganiseerde misdaad, waaronder wapenhandel. Nederland coördineert binnen dit programma de integratie van de Caribische regio (CARICOM)."
In dit kader worden onder andere een Strategisch Sleuteladviseur, een Projectmedewerker en een Financieel Medewerker voor het Caribisch gebied aangesteld, evenals kortlopende experts.

Ook de samenwerking met CARICOM IMPACS wordt versterkt.

Intussen wordt er gewerkt aan het verbeteren van de douanehandhaving en de niet-fiscale wetgeving. De eilanden nemen deel aan regionale douaneactiviteiten onder leiding van de Wereld Douane Organisatie (WCO), CCLEC en CARICOM, waaronder gezamenlijke operaties om vuurwapen- en drugshandel aan te pakken.

"Zoals eerder vermeld, is de bestrijding van illegale wapens een van de vier strategische speerpunten van het Justitieel Beleidsplan en een topprioriteit voor de Caribische Kustwacht," aldus Van Weel.
Online wapenaankoop in beeld

De Kamerleden vroegen ook of de autoriteiten binnen het Koninkrijk effectief samenwerken op het gebied van online verkoop van illegale wapens.

Volgens Van Weel is het bekend dat het relatief eenvoudig is om via internet of sociale media een vuurwapen aan te schaffen.

"Daarom is de aanpak van online wapenhandel cruciaal."

In 2023 voerde de politie een kwalitatieve studie uit naar de handel in vuurwapens op het platform Telegram, om meer inzicht te krijgen in de aard van het probleem.

"Toch blijft het moeilijk om volledig zicht te krijgen op de omvang en aard van de online wapenhandel."
Van Weel schreef dat verschillende opsporingsmethoden, zoals online infiltratie en pseudokopen, kunnen worden ingezet om individuen te ontmaskeren en de online handel aan te pakken.

Vanwege het grensoverschrijdende karakter van internet en wapenhandel is internationale samenwerking essentieel.

"Via het JVO blijf ik in voortdurend contact met de ministers van Justitie van de autonome landen over de strijd tegen grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit, waaronder — waar relevant — de online wapenhandel," zo besloot Van Weel.

Sint Maarten: Begroting 2025 goedgekeurd na intensief driedaags debat

(TheDailyHerald) – Na drie dagen van soms fel debat en twee marathonsessies heeft het parlement van Sint Maarten in de vroege ochtend van dinsdag de nieuwe begroting voor 2025 goedgekeurd.

De definitieve stemming vond plaats om 04:29 uur na een vergadering van 17 uur, waarin parlementsleden (MP's) een recordaantal van 15 moties indienden, twee amendementen, en talrijke vragen stelden. De begroting werd aangenomen met negen stemmen voor en zes tegen.

Voor stemden: Lyndon Lewis (NOW), Viren Kotai, Dimar Labega en Sarah Wescot-Williams (DP), Sjamira Roseburg, Christopher Wever en Veronica Jansen-Webster (URSM), Raeyhon Peterson (PFP) en Franklyn Meyers (SAM).

Tegen stemden: Ludmila de Weever (PFP), Omar Ottley en Francisco Lacroes (UP), Ardwell Irion, Darryl York en Egbert Doran (NA).

Van de 15 moties werden er vijf ingediend door MP Lacroes, waarvan hij er één introk na overleg met minister Patrice Gumbs (VROMI). MP Doran diende drie moties in, Ottley en Roseburg elk twee, en de overige drie kwamen van York, Wever en Irion. Verscheidene moties werden aangenomen; de twee amendementen verworpen.

Dit was de tweede stemming over de conceptbegroting 2025. De versie van januari werd niet van kracht wegens technische onvolkomenheden, wat leidde tot herindiening en hernieuwde controle.
Tijdens de sessie werd er gedebatteerd over o.a. energiekorting, gevangenishervormingen, voedselzekerheid, en steun aan marktverkopers. De bronbelasting op dividenden en het Soul Beach Music Festival namen veel tijd in beslag.

Uitleg van stemgedrag
MP Lewis steunde de begroting omdat die het werk weerspiegelt dat hij leverde als minister van Justitie en waarnemend minister van Onderwijs. "Ik zou hypocriet zijn als ik tegen een begroting stem waar ik zelf aan heb meegewerkt," zei hij.
MP De Weever verklaarde dat ze nog nooit zo dicht bij steun voor een begroting is geweest. "Sinds december stel ik dezelfde eenvoudige vragen, en die zijn allemaal beantwoord – op één na. Als er meer tijd was geweest, had ik een nota van wijziging geaccepteerd. Maar vanwege de onvolledige lijst van huurpanden, kan ik de begroting niet steunen." Ze benadrukte dat dit voor haar principieel is.

MP Ottley verklaarde "in limbo" te verkeren. Hij zag positieve en negatieve punten, maar vond de uitleg over de negatieve elementen ontoereikend. "Ik heb God gevraagd mij te leiden bij deze beslissing," zei hij. Hij stemde uiteindelijk tegen.

Aanbevelingen voor toekomstige begrotingen
MP Wescot-Williams deed verschillende aanbevelingen:
– Maak werk van een duidelijk amendementenproces voor MP's.
– Herzie de lijst van subsidies, vooral als daar enkel wordt verwezen naar besluiten van de Raad van Ministers.
– Zorg voor een heldere toelichting op de begrotingsposten, zodat parlementariërs beter begrijpen welke posten voor welke kosten of inkomsten staan.
– Houd je aan het rapportageschema volgens de Verantwoordingsverordening van Sint Maarten, los van de rapportageverplichting aan de CFT.

Bonaire versterkt samenwerking rond re-integratie van ex-gedetineerden

(Bonaire.nu) – De Justitiële Inrichting Caribisch Nederland (JICN), Plenchi di Trabou en de Stichting Reclassering Caribisch Nederland hebben vernieuwde samenwerkingsovereenkomsten ondertekend om (ex-)gedetineerden beter te begeleiden richting werk en een succesvolle terugkeer in de samenleving.

Volgens de JICN speelt werk een cruciale rol in re-integratie: het biedt structuur, zelfvertrouwen en toekomstperspectief. Vroegtijdige en gerichte begeleiding vermindert de kans op terugval in criminaliteit en vergroot de kans op duurzame rehabilitatie.

Binnen de JICN ondersteunen casemanagers en het Re-integratiecentrum (RIC) gedetineerden bij hun voorbereiding op terugkeer, onder meer via werkmogelijkheden en training. Werkcoaches van Plenchi di Trabou en toezichthouders van de reclassering zijn daarbij nauw betrokken.

Betere coördinatie
Dankzij de vernieuwde samenwerking kunnen de drie organisaties hun inspanningen beter op elkaar afstemmen – van detentie tot nazorg in de vrije samenleving.

"Alleen door samen te werken kunnen we (ex-)gedetineerden écht helpen opnieuw een plek te vinden in de maatschappij," aldus de gezamenlijke verklaring.

Vijf gedetineerden verdacht van brandstichting in gevangenis Sint Maarten

(Curacao.nu) – Vijf gedetineerden uit de Pointe Blanche-gevangenis op Sint Maarten zijn aangehouden op verdenking van betrokkenheid bij de brand die op 14 mei uitbrak. Dat heeft het Openbaar Ministerie bekendgemaakt. De verdachten zijn dinsdag verhoord op het politiebureau in Philipsburg en vervolgens teruggebracht naar de gevangenis, waar zij hun straf uitzitten.

De brand ontstond tijdens een onrustige situatie waarbij gedetineerden weigerden terug te keren naar hun cel. De politie, brandweer en militairen moesten ingrijpen om de orde te herstellen. De brand werd in de vroege ochtend geblust. Er vielen geen dodelijke slachtoffers, maar één gevangene liep brandwonden op.

Als gevolg van de brand moesten verschillende gedetineerden tijdelijk worden overgeplaatst naar andere afdelingen of locaties om hun veiligheid te garanderen. Tegelijkertijd werd begonnen met een schade-evaluatie in de gevangenis. Volgens de minister van Justitie zijn er sindsdien maatregelen genomen om de beschadigde faciliteiten te herstellen en de dagelijkse gang van zaken in de gevangenis te normaliseren.

Het politieonderzoek vindt plaats onder toezicht van het Openbaar Ministerie. De autoriteiten verzamelen bewijsmateriaal en horen getuigen om vast te stellen wie verantwoordelijk is voor het aansteken van de brand. Verdere details over de identiteit van de vijf verdachten zijn nog niet vrijgegeven.